

C Z E C H

BASIC COURSE

GRAMMAR PRACTICE EXERCISES

Volume II

Lessons 46 - 69

February 1979

**DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE
FOREIGN LANGUAGE CENTER**

PREFACE

This volume is part of the Czech Basic Course that has been developed at the Defense Language Institute, Foreign Language Center, to train native English language speakers to Level 3 proficiency in understanding, speaking, reading, and writing Czech in the Institute's intensive programs. It contains the Grammar Practice Exercises to accompany Lessons 46 through 69 of the Czech Basic Course. The lesson designations correspond to those of the Czech Basic Course, Volume III.

INTRODUCTION

This volume can be used with an instructor or in a self-paced, self-instructional mode since tapes accompany each exercise.

Each exercise is followed by a quiz that is distributed by the instructor. Students may check the correctness of their answers against a key corresponding to the exercise. Only after a student has passed the quiz will he/she be allowed to proceed to the next lesson.

Suggestions for Using this Volume

1. When used in the classroom with an instructor.

The students may have the texts open, but the part containing the answers should be covered. The instructor then goes through the exercises in the following manner:

- a. Presents the correct model.
- b. Lets one student repeat and translate the model.
- c. Gives the cue.
- d. Lets another student give the correct response and translation.

After ascertaining that the students have mastered the material, the instructor distributes the quiz to the students. Each quiz has a time limit and the time is controlled by the instructor. When the students have finished the quiz the instructor will collect all quizzes and check them against the key. Those students who failed to meet the criterion will be instructed to restudy the lesson and take the quiz again. The student will not be allowed to take the same quiz more than twice.

2. When used as a self-paced, self-instructional mode (without a tape).

The student reads the explanations, examples and instructions. Then he/she goes through the exercise in the prescribed manner, i.e., covers the answers with a suitable card (provided in each book), works out the individual problems and only then checks the answers with the solutions, sliding the card down the page, line by line.

It is strongly recommended that the student read the Czech part--models, cues and questions--aloud and also voice the correct answers whenever possible.

Upon completion of the exercise the student will ask the instructor for the corresponding quiz, which must be completed within the time limit established for each quiz. The instructor will then provide the student with a key containing the answers and will discuss the student's mistakes, if any. The student must meet the criteria before being allowed to proceed to the next exercise.

3. When used with a tape as a self-paced, self-instructional mode.

Each tape contains the lesson number, the exercise number and the page number on which the exercise appears in the text. The student will proceed as under 2 above, i.e., with the correct solutions covered. He/she will perform the required tasks but instead of sliding the card down to check the correct solutions in the text, he/she will hear the correct solutions on the tape. He/she will then repeat each response during the pause provided.

In order to work at his/her own pace, the student will control the progression of the tape using the "pause" button while doing the required exercises. When repeating the correct solution the student should:

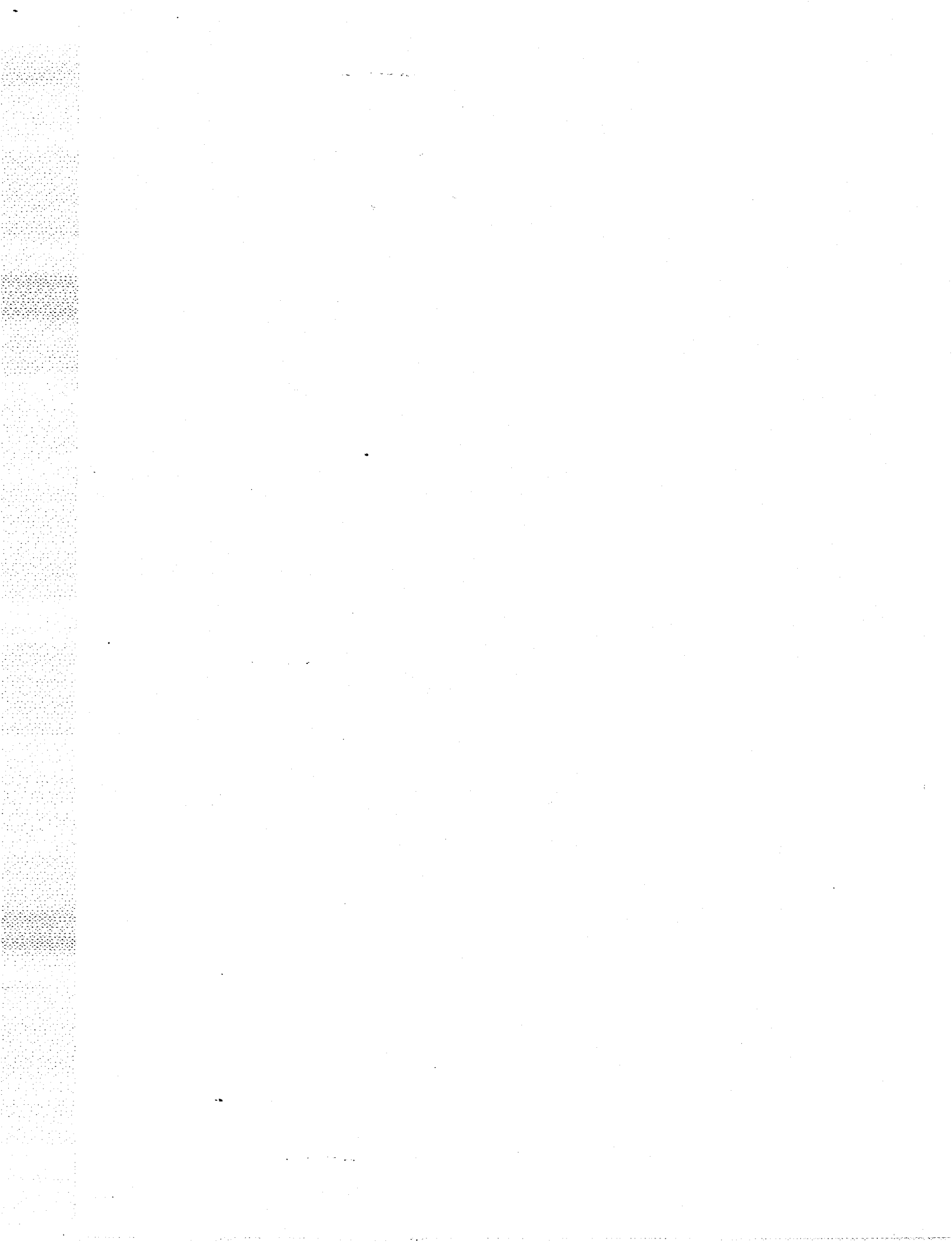
- a. Pronounce the words correctly.
- b. Use the correct word stress.
- c. Use the correct sentence stress.
- d. Imitate the correct intonation.

CONTENTS

LESSON	PAGE
46 Accusative Plural of Animate Masculine Nouns . . .	1
47 Past Tense	8
48 Past Tense, <u>PTÁT SE</u> - <u>PTAL SE</u> , <u>MRZNOUT</u> - <u>MRZL</u> , <u>JÍT</u> - <u>ŠEL</u>	16
49 Irregular Plural of Nouns	25
51 Vocative Case	32
52 Imperative	42
54 Dative Plural of Nouns, Adjectives, Demonstratives	49
56 Dative Plural of Possessives and of DVA, TRI, CTYRI OBA	57
58 VŠECHEN, DÁVAT SE, DÁVAT SI, NECHÁVAT	65
61 Aspect of Verbs, Durative and Punctual	80
62 Aspect of Verbs	96
63 Genitive of Masculine Nouns, Adjectives and Demonstratives	106
64 Genitive of Possessives, Prepositions	117
66 Genitive of Feminine Nouns, Adjectives, Demonstratives, Possessives	131
67 Genitive of Neuter Nouns, Adjectives, Demonstratives, Possessives	142
68 Verbs with Genitive, Irregular Genitive of Masculine Nouns	148
69 Indefinite Numerals, Genitive of Measure	159

Every fifth lesson of the Basic Course is a review lesson, including Lessons 53, 57 and 59.

Lesson 46

ANIMATE PLURAL ACCUSATIVE

Study the grammar analysis of Lesson 46, Czech Basic Course, Volume III, pages 4 and 5.

	-y	kamarády civilisty
PLURAL	-e	letce, velitele soudce
ENDINGS	-é	rotné
	-í	krejčí

Exercise 1. Nouns

Change the nouns in a. and b. below, to the nominative plural form, according to the models.

a. Nouns ending in hard or neuter consonants and nouns ending with -a.

Stimulus: voják

Response: Kde jsou ti vojáci? Já hledám ty vojáky.

(Cover this part)

poručík	Kde jsou ti poručíci?	Já hledám ty poručíky.
důstojník	důstojníci?	důstojníky.
zákazník	zákazníci?	zákazníky.
dělník	dělníci?	dělníky.
praporčík	parporčíci?	praporčíky.
mechanik	mechanici?	mechaniky.
civilista	civilisté? (civilisti)	civilisty.

(Cover this part.)

tankista	Kde jsou ti tankisté? (tankisti)	Já hledám ty tankisty.
pán	páni? (pánové)	pány.
Rus	Rusi? (Rusové)	Rusy.
pes	psi?	psy.
soudruh	soudruzi?	soudruhy.
hoch	hoši	hochy

b. Nouns ending in soft consonants, adjective type nouns (hard and soft), and člověk.

Stimulus: letec

Response: Kde jsou ti letci? Já hledám ty letce.

(Cover this part.)

střelec	Kde jsou ti střelci?	Já hledám ty střelce.
znalec	znalci?	znalce
Němec	Němci?	Němce.
zpravodajec	zpravodajci?	zpravodajce.
četař	četaři?	četaře.
kuchař	kuchaři?	kuchaře.
lékař	lékaři?	lékaře.
odstřelovač	odstřelovači?	odstřelovače.
učitel	učitelé?	učitele.
velitel	velitelé?	velitele.
pozorovatel	pozorovatelé?	pozorovatele.
ošetřovatel	ošetřovatelé?	ošetřovatele.

(Cover this part)

jeho přítel	kde jsou ti jeho přátelé? Ja hledám ty jeho přátele.	
soudce	soudci?	soudce.
člověk	lidé? (lidi)	lidi.
rotný	rotní?	rotné.
jeho známý	jeho známí?	jeho známé.
krejčí	krejčí	krejčí.

Exercise 2.

Change the following sentences from accusative singular to accusative plural.

Stimulus: Já potřebuju toho mechanika.

Response: Já potřebuju ty mechaniky.

(Cover this part)

Já čekám na toho poručíka.	Já čekám na ty poručíky.
Oni nevidí toho darebáka.	Oni nevidí ty darebáky.
Ona se zlobí na toho hochu.	Ona se zlobí na ty hochy.
Já se těším na toho kamaráda.	Já se těším na ty kamarády.
On učí tohoto studenta.	On učí tyto studenty.
Oni volají tamtoho důstojníka.	Oni volají tyto důstojníky.
Oni pracují pro toho civilistu.	Oni pracují pro ty civilisty.
Vy čekáte na tohoto tankistu.	Vy čekáte na tyto tankisty.
My si stěžujem na toho praporčíka.	My si stěžujem na ty praporčíky.
Ja znám tohoto komunistu.	Ja znám tyto komunisty.

(Cover this part.)

My hledáme tohohle letce.

My hledáme tyhle letce.

Oni potřebují toho střelce.

Oni potřebují ty střelce.

Oni poslouchají toho lékaře.

Oni poslouchají ty lékaře.

My tam posíláme toho
zpravodajce.

My tam posíláme ty zpravodajce.

My potřebujeme toho kuchaře.

My potřebujeme ty kuchaře.

Oni nám posílají toho znalce.

Oni nám posílají ty znalce.

Já neznám tamtoho četaře.

Já neznám tamty četaře.

Oni čekají na toho velitele.

Oni čekají na ty velitele.

On nezná tamtoho učitele.

On nezná tamty učitele.

Oni nemají rádi toho soudce.

Oni nemají rádi ty soudce.

On fotografuje toho člověka.

On fotografuje ty lidi.

On hledá jeho známého.

On hledá jeho známé.

Já neznám tamtoho rotného.

Já neznám tamty rotné.

Exercise 3. Adjectives

a. Change from nominative plural to accusative plural.

Stimulus: To jsou ti noví poručíci.

Response: Já znám ty nové poručíky.

(Cover this part.)

To jsou ti američtí důstojníci.

Já znám ty americké důstojníky.

ti staří zákazníci.

ty staré zákazníky.

ti noví vojáci.

ty nové vojáky.

ti dobří doktoři.

ty dobré doktory.

ti vojenští instruktoři.

ty vojenské instruktory.

ti mladí hoši.

ty mladé hochy.

ti noví četaři.

ty nové četaře.

b. Put the following sentences into the plural.

Stimulus: Tam mají dobrého mechanika.

Response: Tam mají dobré mechaniky.

(Cover this part.)

Oni potřebují spolehlivého
člověka.

Ono potřebují spolehlivé lidi.

Ta restaurace hledá mladého
číšníka.

Ta restaurace hledá mladé
číšníky.

Já hledám toho amerického
důstojníka.

Já hledám ty americké důstoj-
níky.

Já tam mám jednoho dobrého
známého. (2)

Já tam mám dva dobré známé.

Já tam znám jednoho rotného. (2)

Já tam znám dva rotné.

On má velkého psa.

On má velké psy.

Já neznám toho československé-
ho letce.

Já neznám ty československé
letce.

On hledá nějakého civilistu.

On hledá nějaké civilisty.

Oni potřebují leteckého mecha-
ka.

Oni potřebují letecké mechani-
ky.

To je dobrá práce pro bývalého
důstojníka.

To je dobrá práce pro bývalé
důstojníky.

Pro zdravého člověka je to
lehké.

Pro zdavé lidi je to lehké.

On čeká na nějakého známého.

On čeká na nějaké známé.

On tam má dobrého přítele.

On tam má dobré přátele.

To je práce pro jemného mecha-
nika.

To je práce pro jemné mechaniky.

Exercise 4. Possessives

a. Change from nominative plural to accusative plural.

Stimulus: To jsou moji (mí) přátelé.

Response: On zná moje (mé) přátele.

(Cover this part.)

To jsou tvoji (tví) přátelé.

On zná tvoje (tvé) přátele.

naši přátelé.

naše přátele.

vaši přátelé.

vaše přátele.

její přátelé.

její přátele.

jeho přátelé.

jeho přátele.

jejich přátelé.

jejich přátele.

To jsou moji (mí) bratři.

On zná moje (mé) bratry.

tvoji učitelé.

tvé učitele.

naši odborníci.

naše odborníky.

vaši znalci.

vaše znalce.

b. Put the following sentences into the plural.

Stimulus: On čeká na našeho studenta.

Response: On čeká na naše studenty.

(Cover this part.)

On se těší na svého kamaráda.

On se těší na své kamarády.

On čeká na tvého přítele.

On čeká na tvé přátele.

On zná mého syna.

On zná mé syny.

Ona nemá ráda svého instruktora. Ona nemá ráda své instruktory.

(cover this part)

On se stará o mého psa.

Ona se zlobí na svého bratra.

Já to kupuju pro svého známého.

To je pro našeho učitele.

On často volá svého doktora.

On zná mého přítele.

Vy znáte dobře mého kamaráda.

On si stěžuje na svého učitele.

Kupuju něco pro svého známého.

Já neznám tvůj problém.

On platí svůj účet.

Pan Novák má svého syna rád.

On se stará o mé psy.

Ona se zlobí na své bratry.

Já to kupuju pro své známé.

To je pro naše učitele.

On často volá své doktory.

On zná mé přátele.

Vy znáte dobře mé kamarády.

On si stěžuje na své učitele.

Kupuju něco pro své známé.

Já neznám tvé problémy.

On platí své účty.

Pan Novák má své syny rád.

Lesson 47

PAST TENSE

Study the grammar analysis of Lesson 47, Czech Basic Course, Volume III, pages 14 through 18.

Note: Remember that there is only one past tense in Czech. It consists of the L-form of the verb in question and of the particles jsem, jsi (or -s), jsme, jste. No particle is used with the third person singular and plural.

The past tense L-base agrees in gender and in number with its subject.

To form the L-base of the past tense of most verbs replace the infinitive ending -t by the ending -l.

Verbs that shorten the root vowel (besides být), verbs of the second class (mrznout, minout) and verbs with an irregular L-base (mít, jít, etc.) are in Lesson 48.

Examples:

- a. Já jsem tady čekal.
Ty jsi (tys) tady čekal. (referring to a male)
čekala. (referring to a female)

On tady čekal.
Ona tady čekala.
Ono tady čekalo.

My jsme tady čekali. (referring to males or mixed groups)
čekaly. (referring to females)

Vy jste tady čekali. (referring to males or mixed groups)
čekaly. (referring to females)

Oni tady čekali. (referring to males)
Ony tady čekaly. (referring to females)
Ona tady čekala. (referring to neuter nouns in the plural such as:
Ta děvčata tady čekala.
Ta auta tady čekala, etc.)

Já jsem byl doma.
 Ty jsi (tys) byl doma.
 On byl doma.
 Ona byla doma.
 Ono bylo doma.
 My jsme byli doma.
     byly
 Vy jste byli doma.
     byly
 Oni byli doma.
 Ony byly doma.
 Ona byla doma.

b. Já jsme pracoval.
     volal.
     zpíval.
     utíkal.
     poslouchal.
     se díval.
     se vyptával.
     si stěžoval.
     se učil.
     tam byl. (note the short /y/)
     tam byl sám.
     to slyšel.
     to říkal.
     to povídal.
     o to žádal.
     pracoval rád sám.

c. Negative.

Já jsem nečekal.
     nevolal.
     nepracoval.
     nehrál tenis.
     tomu nerozuměl.
     se nebál.
     se nedíval.
     si nestěžoval.
     tam nebyl.

d. The personal pronoun can be left out but the past tense particles jsem, jsi, jsme, jste cannot be used at the beginning of a sentence, or after a, and ale.

Examples: Já jsem poslouchal rádio.
 Včera jsem poslouchal rádio.
Poslouchal jsem rádio.

Já jsem tomu rozuměl.
Tomu jsem rozuměl.
Rozuměl jsem tomu.

Já jsem mu telefonoval.
Často jsem mu telefonoval.
Telefonoval jsem mu (často).

Já jsem volal doktora.
Ráno jsem volal doktora.
Volal jsem doktora.

Já jsem se mýlil.
Vždycky jsem se mýlil.
Mýlil jsem se (vždycky).

Já jsem musel jít.
Potom jsem musel jít.
Musel jsem (potom) jít.

Já jsem tam seděl a všechno jsem viděl.
Seděl jsem tam a viděl jsem všechno.

Já jsem to říkal, ale já jsem se mýlil.
Říkal jsem to, ale mýlil jsem se.

Exercise 1. Contractions

Change the following sentences to the past tense.

Stimulus: Co děláš?

Response: Cos (co jsi) dělal?

(Cover this part.)

Jak to děláš?

Jaks to dělal(a)?

Proč to děláš?

Pročs to dělal(a)?

Kdy to děláš?

Kdys to dělal(a)?

Dopoledne neděláš nic.

Dopolednes nedělal(a) nic.

Nikdy neděláš nic.

Nikdys nedělal(a) nic.

Ty to slyšíš.

Tys to slyšel(a).

Vždycky ho voláš.

Vždyckys ho volal(a).

Ty se divíš.

Ty se bojíš.

Pořád si stěžuješ.

Proč se mračíš?

Znáš tu paní?

Koho neznáš?

Hlásit nemusíš nic.

(Cover this part.)

Tys se (ty ses) divil(a).

Tys se (ty ses) bál(a).

Pořád sis stěžoval(a).

Proč ses (pročs se) mračil(a)?

Znals (znalas) tu paní?

Koho neznal(a)?

Hlásits nemusel(a) nic.

Exercise 2.

Put the following sentences into the past tense.

Stimulus: Já to nevím.

Response: Já jsem to nevěděl.

On nic neumí.

On jede pryč.

Tady vůbec neprší.

Mně se to jen zdá.

Tam vůbec nic není.

Oni se tomu smějí.

Máňo, komu telefonuješ?

Kdo plánuje ten manévr?

Ti záložníci dobře pochodují.

Ty posíláš hlášení každý den.

Oni mlčí, protože nesmějí
mluvit.

(Cover this part.)

On nic neuměl.

On jel pryč.

Tady vůbec nepršelo.

Mně se to jen zdálo.

Tam vůbec nic nebylo.

Oni se tomu směli.

Máňo, komus telefonovala?

Kdo plánoval ten manévr?

Ti záložníci dobře pochodovali.

Tys posílal(a) hlášení každý den.

Oni mlčeli, protože nesměli
mluvit.

On žádá o dovolenku.
Kino začíná pozdě.
Já mu půjčuju auto.
On se dnes žení.
My spravujeme auto.
My litujeme, že není hezky.

Bolí ji hlava.
Ona se těší na sobotu.
Ty večer nenosíš uniformu.
Dnes je zima.
Mně je teplo.
Svítí slunce? (měsíc)
To je jeho děvče.
Jeho žena je doma.
Oni nejsou doma.
To k životu nestačí.
Ona se na mne mračí.
Ty a Franta balíte kufry.
Ti vojáci skládají kulometry.
To se nám hodí.
Oni nakládají zbraně.
Já se tomu divím.
On mi to naznačuje.
Oni nikoho nepřijímají.

(Cover this part.)

On žádal o dovolenku.
Kino začínalo pozdě.
Já jsem mu půjčoval auto.
On se dnes ženil.
My jsme spravovali auto.
My jsme litovali, že nebylo hezky.

Bolela ji hlava.
Ona se těšila na sobotu.
Tys večer nenosil(a) uniformu.
Dnes byla zima.
Mně bylo teplo.
Svítilo slunce? Svítíl měsíc?
To bylo jeho děvče.
Jeho žena byla doma.
Oni nebyli doma.
To k životu nestačilo.
Ona se na mne mračila.
Ty a Franta jste balili kufry.
Ti vojáci skládali kulometry.
To se nám hodilo.
Oni nakládali zbraně.
Já jsem se tomu divil.
On mi to naznačoval.
Oni nikoho nepřijímali.

(Cover this part.)

Dělostřelci ničí důležité cíle.

Dělostřelci ničili důležité cíle.

Tam je nákladní auto.

Tam bylo nákladní auto.

On to užívá pravidelně.

On to užíval pravidelně.

On vypadá rozčílený.

On vypadal rozčílený.

Oni jim slibují zbraně.

Oni jim slibovali zbraně.

Oni utíkají, protože spěchají.

Oni utíkali, protože spěchali.

My vám to nezávidíme.

My jsme vám to nezáviděli.

Vy odpočíváte každou chvíli.

Vy jste odpočívali každou chvíli.

To stačí.

To stačilo.

Tam jsou dvě auta.

Tam byla dvě auta.

Tam jsou tři vozy.

Tam byly tři vozy.

Exercise 3.

Answer each question below using the cue.

Stimulus: Kdy jste se holil?

Cue: dnes ráno

Response: Já jsem se holil dnes ráno.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part)</u>
Kdy jste poslouchal (a) zprávy?	večer	Já jsem poslouchal(a) zprávy večer.
Snídal(a) jste tady nebo doma?	doma	Já jsem snídal(a) doma.
Hral (a) jste fotbal nebo tenis?	fotbal	Já jsem hrál(a) fotbal.
Svítilo slunce, nebo byla mlha?	byla mlha	(Slunce nesvítilo.) Byla mlha.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Co vás bolelo, hlava nebo zuby?	zuby	Bolely mě zuby.
Kde oni bydleli, nahoře nebo dole?	dole	Oni bydleli dole.
Jak bylo včera?	hezky	Včera bylo hezky.
Kdo tady kouřil?	Franta	Franta tady kouřil.
Komu jste pomáhal?	ta studentka	Já jsem pomáhal té studentce.
Jak vám bylo včera?	špatně	Včera mi bylo špatně.
Co jste viděl venku?	nějaký tank	Venku jsem viděl nějaký tank.
Na co jste se těšil?	sobota	Těšil(a) jsem se na sobotu.
Na koho se zlobila?	Karel	Ona se zlobila na Karla.
Co ona vařila, kávu nebo čaj?	čaj	Ona vařila čaj.

Exercise 4.

Notice the different construction in Czech if the answer is not in full:

Have you been there?	Byl jste tam?
Yes, I have.	Ano, byl.
Did you see it?	Viděl jste to?
No, I haven't.	Ne, neviděl.

a. In this exercise give the short "yes" answer to all of the questions.

Stimulus: Byli jste tam?

Response: Ano, byli.

(Cover this part.)

Holil jste se dnes?	Ano, holil.
Učil(a) jste se včera večer?	Ano, učil(a).
Viděla ona ten film?	Ano, viděla.
Kouřil(a) jste tady?	Ano, kouřil(a).
Poslouchal(a) jste rádio?	Ano, poslouchal(a).
Musela (musila) tam jít?	Ano, musela (musila).
Hlásil(a) jste to?	Ano, hlásil(a).
Trpěl(a) jste někdy nepořádek?	Ano, trpěl(a).
Bolela vás hlava?	Ano, bolela.
Slyšel(a) jste, co jsem říkal?	Ano, slyšel(a).

b. In this exercise give the short "no" answer to all of the questions.

Stimulus: Směl jste bydlet mimo kasárny?

Response: Ne, nesměl.

(Cover this part.)

Viděl(a) jste něco?	Ne, neviděl(a).
Dělala Máňa pořádek?	Ne, nedělala.
Neviděl(a) jste nic?	Ne, neviděl(a).
Kouřili oni tady?	Ne, nekouřili.
Četli oni tohle?	Ne, nečetli.
Svítil měsíc?	Ne, nesvítil.
Byla mlha?	Ne, nebyla.
Pršelo moc?	Ne, nepršelo.
Byl tam vítr?	Ne, nebyl.

Lesson 48

PAST TENSE

Study the grammar analysis of Lesson 48, Czech Basic Course, Volume III, page 25.

Before you attempt to do the individual exercises in this unit, review the parts of the grammar analysis of Lesson 47 which deal with the formation of the past tense of the following groups of verbs:

Verbs that shorten the root vowel (pít, spát, etc.)

Verbs of the second class (mrznout, minout, etc.)

Verbs with an irregular L-base (mít, jít, etc.)

Exercise 1. Verbs which shorten the root vowel. The past tense of být was introduced in Lesson 47.

Put the following sentences into the past tense.

Stimulus: On bude pít vodu.

Response: On pil vodu.

(Cover this part.)

Já budu pít jen vodu.

Ty se budeš pořád ptát.

On bude spát celou noc.

My budeme brát benzín.

Oni tam budou žít dobře.

Ona mi nese něco k jídlu.

Kde bude to děvče?

Máňa pije čaj.

Já jsem pil jen vodu.

Ty ses (jsi se) pořád ptal.

On spal celou noc.

My jsme brali benzín.

Oni tam žili dobře.

Ona mi nesla něco k jídlu.

Kde bylo to děvče?

Máňa pila čaj.

(Cover this part.)

On se moc ptá.

On se moc ptal.

My spíme dobře.

My jsme spali dobře.

Oni znají toho civilistu.

Oni znali toho civilistu.

Oni nesou pomeranče.

Oni nesli pomeranče.

On pije k snídani kávu.

On pil k snídani kávu.

My se ptáme na všechno.

My jsme se ptali na všechno.

Oni berou něco proti chřipce.

Oni brali něco proti chřipce.

Paní Nováková to místo zná.

Paní Nováková to místo znala.

Ona žije mimo Prahu.

Ona žila mimo Prahu.

To je hrůza.

To byla hrůza.

Ta děvčata spí nahoře.

Ta děvčata spala nahoře.

V pátek bereme (payday).

V pátek jsme brali.

Já neznám tu ošetřovatelku.

Já jsem neznal tu ošetřovatelku.

Ona tam nežije dlouho.

Ona tam nežila dlouho.

Exercise 2.

Note: Second class verbs in which there is a consonant before the infinitive ending -nout, (mrznout, stárnout, tisknout, slábnout, schnout) and second class verbs in which there is a vowel before the infinitive ending -nout have the L-form ending in -nul. So far we did not have any verbs of this subgroup.

Example: minout (to pass)
minul

In colloquial Czech (mluvená čeština) the ending -nul is used interchangeably with -l also in verbs of the second class (in which there is a consonant before the infinitive ending -nout).

Examples: mrzl   or   mrznul
                          mrzla   or   mrznula
                 vítr slábl   or   vítr slábnul

a. Change the following sentences into the past tense.

Stimulus: Oposice bude slábnout.

Response: Oposice slábla.

(Cover this part.)

Vítr bude slábnout.	Vítr slábl (slábnul).
vy tam budete mrznout.	Vy jste tam mrzl(a)/mrznul(a).
Oni tam budou mrznout.	Oni tam mrzli (mrznuli).
On mu bude tisknout ty programy.	On mu tiskl (tisknul) ty programy.
Oni nám budou tisknout lístky.	Oni nám tiskli lístky.
Lidé budou vždycky stárnout.	Lidé vždycky stárli.
Ta letadla tam stojí a stárnou.	Ta letadla tam stála a stárli (starnula).
Ten dům tam stojí a stárne.	Ten dům tam stál a stárl (starnul).
Ten svetr bude schnout pomalu.	Ten svetr schnul pomalu.
Ta tráva bude schnout pomalu.	Ta tráva schla pomalu.
To hřiště bude schnout rychle.	To hřiště schlo rychle.
Ty pláště schnou pomalu.	Ty pláště schly pomalu.
Ty čepice schnou pomalu.	Ty čepice schly pomalu.

b. Some verbs with irregular L-forms.

Put the following sentences into the past tense.

Stimulus: Ona bude mít čas.

Response: Ona měla čas.

(Cover this part.)

Já budu mít čas.

Já to nebudu jíst.

Já budu číst noviny.

Já půjdu domů.

Já budu něco péct.

Já budu vést pořádný život.

Já to nedovedu.

Já budu něco chtít.

Já budu moct jít pryč.

Já nebudu krást.

Co se bude dít?

On má smůlu.

Ona jí jen bílé maso.

To děvče nechte nic.

My jdeme na procházku.

Oni vedou ty vojáky.

Ta děvčata nedovedou nic.

Já chci nějaké peníze.

On tam krade benzín.

Tam se pořád něco děje.

Já jsem měl(a) čas.

Já jsem to nejedl(a) .

Já jsem četl(a) noviny.

Já jsem šel (šla) domů.

Já jsem něco pekl(a).

Já jsem vedl(a) pořádný život.

Já jsem to nedovedl(a).

Já jsem něco chtěl(a).

Já jsem mohl(a) jít pryč.

Já jsem nekradl(a).

Co se dělo (dalo)?

On měl smůlu.

Ona jedla jen bílé maso.

To děvče nečetlo nic.

My jsme šli na procházku.

Oni vedli ty vojáky.

Ta děvčata nedovedla nic.

Ja jsem chtěl(a) nějaké peníze.

On tam kradl benzín.

Tam se pořád něco dělo (dalo).

(Cover this part.)

Jim se vede dobře.

Jim se vedlo dobře.

On chce mít klid.

On chtěl mít klid.

My se máme dobře.

My jsme se měli dobře.

Všechno je v pořádku.

Všechno bylo v pořádku.

Tam není hezké počasí.

Tam nebylo hezké počasí.

Ty máš narozeniny.

Tys (ty jsi) měl(a) narozeniny.

On jí všechno.

On jedl všechno.

Ona čte dopis.

Ona četla dopis.

To děvče jde na poštu.

To děvče šlo na poštu.

My pečeme kuřata.

My jsme pekli(-y,) kuřata.

Vy vedete pořádný život.

Vy jste vedl (i, -y, -a)
pořádný život.

Oni to nedovedou.

Oni to nedovedli.

Já nemůžu jít tak rychle.

Já jsem nemohl(a) jít tak rychle.

On nemá zájem.

On neměl zájem.

To dítě nic nejí.

To dítě nic nejedlo.

My nečteme všechno.

My jsme nečetli (-y) všechno.

Vy nejdete nikam.

Vy jste nešli (-y, -a) nikam.

On nemůže spát.

On nemohl spát.

Tady se nic neděje.

Tady se nic nedělo (nedálo).

Exercise 3. Miscellaneous patterns

Put the following sentences into the past tense.

Stimulus: Oni se ptají na její adresu.

Response: Oni se ptali na její adresu.

(Cover this part)

On se ptá na její adresu.

On nejí a proto slábne.

Kdy budete mít dovolenou?

My nebudeme pít tu vodu.

Dnes mrzne celé dopoledne.

Ona nejí vepřovou.

Kde budete spát?

Oni čtou České slovo.

Proč berete aspirin?

Vlna schne pomalu.

Ty neznáš ty lidi.

My tam budeme mrznout.

Ona něco peče.

On tam bude žít asi dva roky.

Já nic nevím.

My nedovedeme anglicky.
(Mluvit is implied)

Pořád se nic neděje.

Oni tam dopravují zbraně.

Já dostávám poštu každý den.

On kopá (kope) uhlí.

Mně se to nelíbí.

Oni neradi mlčí.

To nestojí za nic.

On se ptal na její adresu.

On nejedl proto slábl (slábnul).

Kdy jste měl (-a, -i, -y, -a)
dovolenou?

My jsme nepili tu vodu.

Dnes mrzlo celé dopoledne.

Ona nejedla vepřovou.

Kde jste spal (i, -y, -a)?

Oni četli České slovo.

Proč jste bral (-a, -i, -y, -a)
aspirin?

Vlna schla pomalu.

Tys (ty jsi) neznal (a) ty lidi.

My jsme tam mrzli (-y).

Ona něco pekla.

On tam žil asi dva roky.

Já jsem nic nevěděl(a).

My jsme nedovedli(-y) anglicky.

Pořád se nic nedělo..

Oni tam dopravovali zbraně.

Já jsem dostával(a) poštu
každý den.

On kopal uhlí.

Mně se to nelíbilo.

Oni neradi mlčeli.

To nestálo za nic.

Co je nového?
 Karel se obléká pomalu.
 Oni používají psací stroj.
 Co pije to děvče?
 Oni nic neumějí.
 Ty to chceš hlásit?
 Ona nese dopis na poštu.
 Jedeš sama?
 Máňa tam může jet.
 Tam je tma.
 Tam je hezky.
 Tam je vítr.
 To trvá moc dlouho.
 Oni to tají.
 Co vás bolí?
 Bolí vás zuby?
 Bolí vás hlava?
 Bolí vás celé tělo?
 Kdo tam dělá rámus?
 Oni nám dodávají zbraně.
 Já doufám, že bude hezky.
 Koho fotografuješ?
 Já se chodím koupat.
 My musíme domů.

(Cover this part.)

Co bylo nového?
 Karel se oblékal pomalu.
 Oni používali psací stroj.
 Co pilo to děvče?
 Oni nic neuměli.
 Tys to chtěl(a) hlásit?
 Ona nesla dopis na poštu.
 Jelas (jela jsi) sama?
 Máňa tam mohla jet.
 Tam byla tma.
 Tam bylo hezky.
 Tam byl vítr.
 To trvalo moc dlouho.
 Oni to tajili.
 Co vás bolelo?
 Bolely vás zuby?
 Bolela vás hlava?
 Bolelo vás celé tělo?
 Kdo tam dělal rámus?
 Oni nám dodávali zbraně.
 Já jsem doufal(a), že bude hezky.
 Kohos (koho jsi) fotografoval(a)?
 Já jsem se chodil(a) koupat.
 My jsme museli (-y) domů.

(Cover this part.)

Je nouze o benzín.

Byla nouze o benzín.

Ty odpočíváš pořád.

Tys (ty jsi) odpočíval(a) pořád.

On právě přijíždí.

On právě přijížděl.

Je tam něco na prodej?

Bylo tam něco na prodej?

Exercise 4.

In the following exercise answer each question in full using the cues provided.

Stimulus: Kdy měla vaše četa cvičení?

Cue: včera.

Response: Moje (naše) četa měla cvičení včera.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kdy jste měl dovolenou?	minulý měsíc	Já jsem měl dovolenou minulý měsíc.
Co jste četl večer?	noviny	Já jsem četl večer noviny.
Kdy jste šel spát?	brzo	Já jsem šel spát brzo.
Kdy jste měl narozeniny?	minulý týden	Já jsem měl narozeniny minulý týden.
Jaké bylo včera počasí?	hezké	Včera bylo hezké počasí.
	mrzlo	Včera mrzlo.
	pršelo	Včera pršelo.
	byla mlha	Včera byla mlha.
Co bylo včera?	čtvrtek	Včera byl čtvrtek.
Co bylo předevčírem?	středa	Předevčírem byla středa.
Kdo vám psal?	dva kamarádi	Psali mi dva kamarádi.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part)</u>
Jak se vám vždycky vedlo?	dobře	Mně se vždycky vedlo dobře.
O co jste žádal?	dovolená	Žádal jsem o dovolenou.
Co jste bral proti chřipce?	aspirin	Já jsem bral proti chřipce aspirin.
Jak jste spal?	dobře	Já jsem spal dobře.
Co jste pil?	čaj	Já jsem pil čaj.
Na koho jste se ptal?	to děvče	Já jsem se ptal na to děvče.
Kdy jste prodělával výcvik?	loni	Já jsem prodělával výcvik loni.
Kde jste byl předloni?	doma	Předloni jsem byl doma.
Co jste jedl dnes ráno?	houska	Dnes ráno jsem jedl housku.
Kdo šel dnes k lékaři?	ten rotný	Ten rotný šel dnes k lékaři.
Kdy jste měl službu?	předevčírem	Já jsem měl službu předevčírem.
Kdy jste byl nemocný?	minulý pátek	Já jsem byl nemocný minulý pátek.

Lesson 49

IRREGULAR PLURAL OF NOUNS

Study the grammar analysis of Lesson 49, Czech Basic Course, Volume III, page 32.

Exercise 1.

Study the plural forms of the words listed in a, through k, and answer the questions in full using the cues provided.

Stimulus: Kdo je venku?

Cue: nějaký člověk

Response: Venku je nějaký člověk.

- a. člověk   nom. pl. lidé (colloq.: lidi)
                    acc. pl. lidi

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Je tam jenom jeden člověk?	Ne, ...dva	Ne, tam jsou dva lidé.
Vidíte tam jenom jednoho člověk?	Ne, ...dva	Ne, já tam vidím dva lidi.

- b. přítel   nom. pl. přátele
                    acc. pl. přátele

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kdo tam bydlí?	můj přítel	Tam bydlí můj přítel.
Bydlí tam jenom jeden váš přítel?	Ne, ...dva	Ne, tam bydlí moji dva přátelé.
Zná on jenom jednoho vašeho přítele?	Ne, ...oba	Ne, on zná oba mé přátele.

c. nepřítel nom. pl. neprátele
acc. pl. neprátele

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Je ten člověk váš přítel?	Ne, ...ne- přítel	Ne, ten člověk je můj nepřítel.
Máte jen jednoho nepřítele?	Ne, ...dva	Ne, já mám dva nepřátele.
Byl tam jen jeden váš nepřítel?	Ne, ...oba	Ne, tam byli oba moji (mí) nepřátelé.

Note: In military usage the singular is used.

Examples:

Máme proti sobě silného nepřítele.

We have a strong enemy against us.

Naše jednotky se přibližují k nepříteli.

Our units are approaching the enemy.

Nepřítel pozoruje každý náš pohyb.

The enemy observes our every movement.

d. rodič rare nom. pl. rodiče
acc. pl. rodiče

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kdo vám posílá peníze?	mí (moji) rodiče	Moji (mí) rodiče mi posílají peníze.
Koho jste volal?	mí (moji) rodiče	Volal jsem své rodiče.
Kdo tam bydlel?	mí (moji) rodiče	Tam bydleli moji (mí) rodiče.
Pro koho jsou ty věci?	mí (moji) rodiče	Ty věci jsou pro mé rodiče.

e. kůň   nom. pl. koně
                          acc. pl. koně

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Byl tam jen jeden kůň?	Ne, ...dva	Ne, tam byli dva koně.
Viděl jste tam jen jednoho koně?	Ne, ...dva	Ne, viděl jsem tam dva koně.
Líbil se vám jenom jeden kůň?	Ne, ...oba	Ne, mně se líbili oba koně.

f. peníz (sing. - coin)   nom. pl. peníze
  acc. pl. peníze

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Co je to?	starý peníz	To je starý peníz.
Co potřebujete?	čs. peníze	Ja potřebuju čs. peníze.
Co je tohle?	čs. peníze	Tohle jsou čs. peníze.

g. den   The forms dni and dny in nominative and accusative plural are interchangeable.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Jak dlouho to trvá?	jeden den	To trvá jeden den?
Jak dlouho tam budete?	dva dni (dny)	Já tam budu dva dni (dny).
Chcete na tu práci jen dva dni (dny)?	tři dni (dny)	Já chci na tu práci tři dni (dny).

h. ruka   nom. pl. ruce
                   acc. pl. ruce

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part)</u>
Co vás bolí?	pravá ruka	Bolí mě pravá ruka.
Bolí vás vždy jen pravá ruka?	někdy ...obě	Ne, někdy mě bolí obě ruce.
Co vám prohlížel doktor?	obě ruce	Doktor mi prohlížel obě ruce.

i. oko, n.   nom. pl. oči (feminine)
                   acc. pl. oči (feminine)

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part)</u>
Co vás bolí?	levé oko	Bolí mě levé oko.
Vidíte dobře jen na pravé oko?	obě oči	Ne, já vidím dobře na obě oči.
Co vám prohlížel doktor?	obě oči	Doktor mi prohlížel obě oči.

j. ucho, n.   nom. pl. uši (feminine)
                   acc. pl. uši (feminine)

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part)</u>
Bolí vás levé ucho?	ne, ...pravé	Ne, bolí mě pravé ucho.
Slyšíte dobře jen na levé ucho?	Ne, ...obě	Ne, já slyším dobře na obě uši.
Jsou vaše uši v pořádku?	Ano	Ano, moje uši jsou v pořádku.

k. dítě, n.   nom. pl. děti (feminine)
 acc. pl. děti (feminine)

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kdo je to tam?	nějaké dítě	Tam je nějaké dítě.
Máte jenom jedno dítě?	Ne, ...tři	Ne, já mám tři děti.
Vidíte tam jen jedno dítě?	Ne, ...dvě	Ne, já tam vidím dvě děti.

Exercise 2.

Answer the following questions using the cues provided.

Stimulus: Kdo je tam venku?

Cue: nějakí lidé

Response: Tam venku jsou nějakí lidé.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Koho vidíte venku?	nějakí lidé	Já vidím venku nějaké lidi.
Máte jen jednoho přítele?	Ne, ...dva... Karel a Tonda	Ne, já mám dva přátele, Karla a Tondu.
Má Novák nějaké nepřátele?	Ne	Ne, Novák nemá žádné nepřátele.
Žijou ještě vaši rodiče?	Ne	Ne, moji (mí) rodiče už nežijou.
Znáte mé rodiče?	Ne	Ne, já neznám vaše rodiče.
Máte rád koně?	Ano	Ano, já mám rád koně.
Jsou to dobré koně?	Ano	Ano, to jsou dobré koně.
Máte čs. peníze?	Ne	Ne, já nemám čs. peníze.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part)</u>
Je to pravda, že čas jsou peníze?	Ano	Ano, to je pravda, že čas jsou peníze.
Které dni (dny) máte volné?	soboty a neděle	Já mám volné soboty a neděle.
Stačí na tu práci dva dni (dny)?	Ne, ...jeden	Ne, na tu práci stačí jeden den.
Libí se vám ty pěkné dni (dny)?	Ano	Ano, ty pěkné dni (dny) se mi líbí.
Jaké ruce máte?	čisté	Já mám čisté ruce.
Co vás bolí?	obě ruce	Bolí mě obě ruce.
Máte dobré oči?	Ano	Ano, já mám dobré oči.
Jaké uši máte, dobré?	Ne moc	Já nemám moc dobré uši.
Jaké uši má váš pes?	dobré	Můj pes má dobré uši.
Jsou vaše uši tak dobré jako jeho?	Ne	Ne, moje uši nejsou tak dobré jako jeho.
Máte jen jedno dítě?	Ne, ...dvě	Ne, já mám dvě děti.
Zlobí vás někdy vaše děti?	Ano	Moje (mé) děti mě někdy zlobí.

Exercise 3.

Put the following sentences into the plural.

Stimulus: Ten člověk pracuje pro vás.

Response: Ti lidé pracují pro vás.

	<u>(Cover this part)</u>
Já jsem toho člověka neznal.	Já jsem ty lidi neznal.
Tam byl nějaký kůň.	Tam byli nějaké koně.
Který den máte volný?	Které dni (dny) máte volné?

Stará se on o to dítě?
On má volný den.
Jeho přítel má malé dítě.
Bolí ho ruka a noha.
On má dobré oko.
On si dává ruku na ucho.
Jakého člověka potřebujete?
Jeho dítě je už velké.
To je hezký den.
Na to potřebuje pěkný den.
Čí je tamto dítě?
Tehle týden bylo pěkně.
Tam bude taky můj přítel.
On potřebuje dobrého přítele.
To dítě si hraje samo.

(Cover this part.)

Stará se on o ty děti?
On má volné dni (dny).
Jeho přítel má malé děti.
Bolí ho ruce a nohy.
On má dobré oči.
On si dává ruce na uši.
Jaké lidi potřebujete?
Jeho děti jsou už velké.
To jsou hezké dni (dny).
Na to potřebuje pěkné dni
(dny).
Čí jsou tamty děti?
Tyhle týdny bylo pěkně.
Tam budou taky moji přátelé.
On potřebuje dobré přátele.
Ty děti si hrají (hrajou)
samy.

Lesson 51

NOUNS, VOCATIVE CASE

Study the grammar analysis of Lesson 51, Czech Basic Course, Volume III, pages 43 through 45. As indicated in the grammar analysis of Lesson 51, the vocative case is used when addressing a person.

Recapitulation

a. Masculine nouns:

<u>-e</u>	pan doktor Karel	pane doktore Karle
<u>-ře</u>	rotmistr	rotmistře
<u>-če</u>	bratranec	bratranče
(no change)	soudce Purkyně	soudce Purkyně
<u>-u</u>	poručík Jung soudruh hoch	soudruhu poručíku pane Jungu soudruhu praporčíku hochu
<u>-i</u>	četař učitel Alois Jones Kadlec	soudruhu četaři pane učiteli Aloisi pane Jonesi pane Kadleci
<u>-o</u>	Svoboda Bidlo	pane Svobodo pane Bidlo
Exceptions:	pán člověk syn bůh Jan	pane člověče synu bože Jene

b. Feminine nouns:

<u>-o</u>	Božena	Boženo
<u>-e</u>	Marie	Marie
<u>-i</u>	choť	choti

c. The vocative has the same form as the nominative in the following instances:

All neuter nouns:

děvče

All adjectives and adjective-type nouns:

milý Karle; soudruhu rotný; pane domácí

All plural vocatives:

Drazí rotiče!

In informal colloquial language, last names (and sometimes titles), if preceded by pane, are kept in the nominative case:

pane Novák; pane doktor

First and last names of foreign origin which do not fit into the above patterns are:

Bailey, Verdi, René, Rousseau, Baugh, Néhru⁴,
Jonescu, Mercedes, etc.

Exercise 1. Masculine nouns

Use the stimuli and cues to form the required responses according to the example below. (Follow this instruction for Exercises 1 through 4.)

Stimulus: pan Soukup

Cue : co včera dělal

Response: Pane Soukupe, co jste včera dělal?

a. -e

	<u>Cues</u>	(Cover this part.)
pan Zlámal	kde byl předevcírem	Pane Zlámale, kde jste byl předevcírem?
pan Pospíšil	jak se mu vede	Pane Pospíšile, jak se vám vede?
pan doktor	co nesmíte jíst	Pane doktore, co nesmím jíst?
pan major	jestli už můžete jít	Pane majore, můžu už jít?
pan kapitán	jestli tady má svůj vůz	Pane kapitáne, máte tady svůj vůz?
pan generál	jestli máte volat velitelství	Pane generále, mám volat velitelství?
Josef	kam šel	Josefe, kams (kam jsi) šel?
pan Havel	kam chodí střílet	Pane Havle, kam chodíte střílet?
Karel	proč tady nebyl	Karle, pročs (proč jsi) tady nebyl?

-ře

pan rotmistr	komu se máte hlásit	Pane rotmistře, komu se mám hlásit?
Petr	kam šel včera večer	Petře, kams (kam jsi) šel včera večer?
Pan Valtr	co bude zítra dělat	Pane Valtře, co budete zítra dělat?

-če

pan Adamec	jestli má čas	Pane Adamče, máte čas?
pan Martinec	jestli má o to zájem	Pane Martinče, máte o to zájem?

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
pan Vrabec	co se mu nelíbí	Pane Vrabče, co se vám nelíbí?
(no change)		
pan soudce	kdy tam máte být	Pane soudce, kdy tam mám být?
pan Purkyně	kdo mu telefonoval	Pane Purkyně, kdo vám telefonoval?
b. <u>-u</u>		
	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
pan Hulík	jak se měl	Pane Hulíku, jak jste se měl?
pan Stehlík	kde cestoval	Pane Stehlíku, kde jste cestoval?
pan Sáblík	proč se zlobil	Pane Sáblíku, proč jste se zlobil?
pan dr. Čapek	jestli se mu hodí středa	Pane doktore Čapku, hodí se vám středa?
pan Kadeřábek	komu telefonoval	Pane Kadeřábku, komu jste telefonoval?
pan Kulháněk	jestli to myslel vážně	Pane Kulhánku, myslel jste to vážně?
pan Šimek	jestli jeho syn je voják	Pane Šimku, je váš syn voják?
pan Synek	jestli tady má nějaké přátele	Pane Synku, máte tady nějaké přátele?
pan Šebek	jestli fotografoval tu loď	Pane Šebku, fotografoval jste tu loď?
desátník Mareš	jestli měl včera službu	Desátníku Mareši, měl jste včera službu?

	<u>Cues</u>	(Cover this part.)
svobodník Pešek	proč neměl čistou pušku	Svobodníku Pešku, proč jste neměl čistou pušku?
pan praporčík	jestli má pro vás dovolenku	Pane praporčíku, máte pro mne dovolenku?
pan poručík	jestli prohlížel zbraně	Pane poručíku, prohlížel jste zbraně?
pan podplukovník	jestli smíte tady kouřit	Pane podplukovníku, smíme tady kouřit?
pan King	proč je tady	Pane Kingu, proč jste tady?
pan Gregg	jak dlouho mu to trvalo	Pane Greggu, jak dlouho vám to trvalo?
pan Kellog	jak dlouho se učil česky	Pane Kellogu, jak dlouho jste se učil česky?
pan Jung	jak dlouho tam byl	Pane Jungu, jak dlouho jste tam byl?
soudruh	kdy je příští schůze	Soudruhu, kdy je příští schůze?
pan Hroch	jakou rychlost má ta stíhačka	Pane Hrochu, jakou rychlost má ta stíhačka?

Note: In the Czechoslovak People's Army the soldiers, during duty contact, address each other formally (vy) and call each other 'comrade'.

The soldier addresses his commander first with the word 'comrade' and then with his rank, e.g., Soudruhu kapitáne!

The commander addresses his soldiers either by rank and name or by the word 'comrade' and his rank, e.g., Vojíne Nováku! or Soudruhu vojíne!

	<u>Cues</u>	(Cover this part.)
soudruh desátník	proč nemá věci v pořádku	Soudruhu desátníku, proč nemáte věci v pořádku?
š. nadporučík	proč to nehlásil	Soudruhu nadporučíku, proč jste to nehlásil?

	Cues	(Cover this part.)
s. podlukovník	komu máte poslat tu zprávu	Soudruhu podplukovníku, komu mám poslat tu zprávu?
s. svobodník	kdo mu to říkal	Soudruhu svobodníku, kdo vám to říkal?
nprap. Marek	co se mu nelíbí	Nadpraporčíku Marku, co se vám nelíbí?
ppor. Šimek	kdy začíná cvičení	Podporučíku Šimku, kdy začíná cvičení?
prap. Dvořák	jestli dělal prohlídku	Praporčíku Dvořáku, dělal jste prohlídku?
c. <u>-i</u>		
soudruh četař	že má svolávací lístek	Soudruhu četaři, máte svolávací lístek
pan Kubeš	co potřebuje	Pane Kubeši, co potřebujete?
pan Bartoň	koho hledá	Pane Bartoňi, koho hledáte?
pan Mráz	že má schůzi	Pane Mrázi, máte schůzi.
pan Richards	že jste ho nechtěl vyrušovat	Pane Richardsi, nechtěl jsem vás vyrušovat.
pan Schwartz	že nerozumíte tomu rozkazu	Pane Schwartzi, já nerozumím tomu rozkazu.
pan učitel	že se mýlil	Pane učiteli, vy jste se mýlil (or: mýlil jste se).
d. <u>-o</u>		
pan Svoboda	že vás neměl volat	Pane Svobodo, neměl jste mě volat.
Franta	že jste ho viděl	Franto, já jsem tě viděl (or: viděl jsem tě).

	<u>Cues</u>	(Cover this part.)
Tonda	že jste na něj čekal	Tondo, já jsem na tebe čekal.
s. předseda	že víte, že to není pravda	Soudruhu předsedo, já vím, že to není pravda
pan Bidlo	že jste mu telefonoval	Pane Bidlo, já jsem vám telefonoval

Exercise 2. Feminine nounsa. -o

	<u>Cues</u>	(Cover this part.)
Božena	že na ni budete čekat	Boženo, budu na tebe čekat.
Máňa	že jí budete psát	Máňo, budu ti psát.
slečna	že musí chvíli čekat	Slečno, musíte chvíli čekat.
maminka	že jste jí psal minulý týden	Maminko, já jsem ti psal minulý týden.
Věra	že pro ni máte dobrou zprávu	Věro, mám pro tebe dobrou zprávu.
Helena	že to je pro vás překvapení	Heleno, to je pro mě překvapení.
Irena	že to nesmí brát vážně	Ireno, to nsmíš brát vážně.
Vlasta	že se vám líbí	Vlasto, ty se mi líbíš.
první rota	Pozor!	První roto, pozor!
druhá četa	Pohov! (at ease)	Druhá četo, pohov!

b. -e

Marie	co bude dělat dnes večer	Marie, co budeš dělat dnes večer?
Libuše	že na ni čeká její hoch	Libuše, čeká na tebe tvůj hoch.

Exercise 3. Adjectives and adjective-type nouns

	<u>Cues</u>	(Cover this part.)
pan Suchý	že volají celý váš ročník	Pane Suchý, volají celý náš ročník.
pan Tichý	že nemá žádnou naději	Pane Tichý, nemáte žádnou naději.
p. dr. Novotný	že vás často bolí hlava	Pane doktore Novotný, často mě bolí hlava.
s. rotný	že hlásíte příchod	Soudruhu rotný, hlásím příchod.

The vocative of paní is the same as the nominative.

	<u>Cues</u>	(Cover this part.)
paní Nová	že jste na ni čekal hodinu	Paní Nová, já jsem na vás čekal hodinu.
pí Černá	že pro ni máte peníze	Paní Černá, mám pro vás peníze.
pí Dlouhá	že potřebujete byt	Paní Dlouhá, já potřebuju byt.
pí Stránská	že má jít k doktorovi	Paní Stránská, máte jít k doktorovi.
pí Nováková	že ji tady potřebujeme	Paní Nováková, my vás tady potřebujeme (or: potřebujeme vás tady).
sl. Čapková	že tady má dopis	Slečno Čapková, máte tady dopis.
pí dr. Soukupová	že na ni čeká nějaký pán	Paní doktorko Soukupová, čeká na vás nějaký pán.

Exercise 4. Combination of patterns

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
p. kpt. Stehlík	jak dlouho už slouží	Pane kapitáne Stehlíku, jak dlouho už sloužíte?
s. rtm. Sáblík	kde vydávají zbraně	Soudruhu rotmistře Sáblíku, kde vydávají zbraně?
p. Pekař	jak se daří jeho rodině	Pane Pekaři, jak se daří vaší rodině?
p. Jakubec	co se mu nelíbilo	Pane Jakubče, co se vám nelíbilo?
p. Kovář	kdy půjde pro poštu	Pane Kováři, kdy půjdete pro poštu?
p. Dvořák	jak se měl v sobotu	Pane Dvořáku, jak jste se měl v sobotu?
s. desátník	jakou mají vojáci morálku	Soudruhu desátníku, jakou mají vojáci morálku?
p. Čech	jestli se na vás zlobí	Pane Čechu, zlobíte se na mne?
p. Hrdina	jak dlouho mu to bude trvat	Pane Hrdino, jak dlouho vám to bude trvat?
p. Kadlec	jestli kupuje nové auto	Pane Kadleci, kupujete nové auto?
Eda	proč se směje	Edo, proč se směješ?
Marta	jestli jí máte jít naproti	Marto, mám ti jít naproti?
dámy	co si přejou	Dámy, co si přejete?
Jiří	že dělá velký rámus	Jiří, děláš velký rámus.
Božka	že jste ji nečekal tak brzy	Božko, já jsem tě nečekal tak brzy (or: nečekal jsem tě tak brzy).
pí Lhotská	že má volat svého muže	Paní Lhotská, máte volat svého muže (or: volejte svého muže).

	<u>Cues</u>	(Cover this part.)
p. šéf	že nemáte žádnou práci	Pane šéfe, já nemám žádnou práci.
p. rotmistr	že ho volal por. Novák	Pane rotmistře, volal vás poručík Novák.
Petr	že jste na něj čekal	Petře, já jsem na tebe čekal (or: čekal jsem na tebe).
p. Petr	že jste mu telefonoval	Pane Petře, já jsem vám telefonoval (or: telefonoval jsem vám).

Lesson 52

VERBS, IMPERATIVE

Study the grammar analysis of Lesson 52, Czech Basic Course, Volume III, pages 55 through 58.

Note: As indicated in the grammar analysis of Lesson 52, the imperative mood is used to express commands, orders, requests and pleas. It is used only with the 2nd person singular, 1st and 2nd person plural; the personal pronouns are normally not used:

Indicative:

Ty (ne)mluvíš česky.
Vy (ne)mluvíte česky.
My (ne)mluvíme česky.

Imperative:

(Ne)mluv česky!
(Ne)mluvte česky!
(Ne)mluvme česky!

Recapitulation

a. Stem ending with one consonant.

Vy sedíte tady.	Seďte tady!
My sedíme vzadu.	Sedme vzadu!
Ty se učíš.	Uč se!
Vy se učíte anglicky.	Učte se anglicky!
My se to učíme.	Učme se to!
Ty se nemračíš.	Nemrač se!
Vy se nemračíte pořád.	Nemračte se pořád!
My se na to nemračíme.	Nemračme se na to!
Ty tomu věříš.	Věř tomu!
Vy tomu člověku nevěříte.	Nevěřte tomu člověku!
My nevěříme ničemu.	Nevěřme ničemu!
Ty steleš postel.	Stel postel!
Vy stelete teď postel.	Stelte teď postel!
My steleme postele.	Stelme postele!
Ty mluvíš anglicky.	Mluv anglicky!
Vy mluvíte pomalu.	Mluvte pomalu!
My nemluvíme moc.	Nemluvme moc!
Ty tam chodíš pořád.	Choď tam pořád!
Vy tam nechodíte.	Nechoďte tam!
My tam nechodíme každý den.	Nechoďme tam každý den!
Ty se nezlobíš na mne.	Nezlob se na mne!
Vy se nezlobíte.	Nezlobte se!

Ty něco vaříš.
 Vy zvoníte.
 Vy zvoníte dlouho.
 My už nezvoníme.
 Ty se holíš taky večer.
 Ty nepiješ tu vodu.
 Vy nepijete nic.
 My nepijeme to pivo.
 Ty bereš všechno.
 Vy berete aspirin.
 My nebereme nic.
 Ty ho neprosíš.
 Vy ho neprosíte o nic.
 My nikoho neprosíme.
 Ty kupuješ vždycky dobrý čaj.
 Vy to nekupujete.
 My to ještě nekupujeme.
 Ty mu telefonuješ.
 Vy mu netelefonujete.
 My jim netelefonujeme.
 Ty ležíš.
 Vy tady neležíte.

Vař něco!
 Zvoňte!
 Zvoňte dlouho!
 Nezvoňme už!
 Hol se taky večer!
 Nepij tu vodu!
 Nepijte nic!
 Nepijme to pivo!
 Ber všechno!
 Berte aspirin!
 Neberme nic!
 Nepros ho!
 Neproste ho o nic!
 Neprosme nikoho.
 Kapuj vždycky dobrý čaj!
 Nekupujte to!
 Nekupujme to ještě! (Not yet!)
 Telefonuj mu!
 Netelefonujte mu!
 Netelefonujme jim!
 Lež!
 Neležte tady!

b. Syllable-forming l and r. These function like vowels.

Ty to netrpíš
 Vy mu to netrpíte.
 My jim nic netrpíme.
 Ty mlčíš.
 Vy mlčíte.

Netrp to!
 Netrpte mu to!
 Netrpme jim nic!
 Mlč!
 Mlčte!

c. -ej, -ejte

Ty mě posloucháš.
 Vy ho neposloucháte.
 My neposloucháme nikoho.
 Ty něco děláš.
 Vy si neděláte starosti.
 My neděláme nic.
 Ty odpovídáš rychle.
 Vy mu neodpovídáte.
 My jim neodpovídáme.
 Ty hledáš tu adresu.
 Vy hledáte jiný hotel.
 My hledáme důvody.
 Ty se máš dobře.

Poslouchej mě!
 Neposlouchejte ho!
 Neposlouchejme nikoho!
 Dělej něco!
 Nedělejte si starosti!
 Nedělejme nic!
 Odpovídej rychle!
 Neodpovídejte mu!
 Neodpovídejme jim!
 Hledej tu adresu!
 Hledejte jiný hotel!
 Hledejme důvody!
 Měj se dobře!

My máme naději.
 Vy neříkáte nic.
 Ty dáváš pozor.
 My se neptáme.
 Vy mu nepomáháte.
 Ty utíkáš domů.
 Vy nevoláte nikoho.
 Ty čekáš tady.
 My neposloucháme nic.
 Vy se díváte na mapu.
 Ty vstáváš.

Mějme naději!
 Neříkejte nic!
 Dávej pozor!
 Neptejme se!
 Nepomáhejte mu!
 Utíkej domů!
 Nevolejte nikoho!
 Čekej tady!
 Neposlouchejme nic!
 Dívejte se na mapu!
 Vstávej!

d. Stem ending with the consonants d, t, n, k, and h.

Ty jedeš pomalu.
 Vy vedete pořádný život.
 Ty se nepleteš.
 Ty se neženíš.
 Ty pečeš chleba.
 Ty mi pomůžeš.

Jeď pomalu!
 Veďte pořádný život!
 Neplet se!
 Nežeň se!
 Peč (or pec) chleba!
 Pomoz mi!

e. Shortening of the root vowel.

Vy tady nekouříte.
 Ty to hlásíš V.B.
 Ty se nemýlíš.
 Vy mu nepíšete.

Nekuřte tady!
 Hlas to V.B! (Veřejné
 bezpečnosti!)
 Nemyl se! (Don't be mistaken!)
 Nepište mu!

f. Lengthening of the root vowel.

Ty stojíš.
 Vy stojíte tady.
 My stojíme a čekáme.

Stůj!
 Stůjte tady!
 Stůjme a čekejme!

g. Stem ending with more than one consonant.

Ty jdeš na poštu.
 Vy jdete nahoru.
 Ty tady nemrzneš.
 Vy tady nemrznete.
 Ty čistíš pušku.
 Ty neřečníš.
 Ty spíš.
 Vy spíte.
 Ty si myslíš, co chceš.
 Vy na to myslíte.

Jdi na poštu!
 Jděte nahoru!
 Nemrzni tady!
 Nemrzněte tady!
 Čisti pušku!
 Neřečni!
 Spi!
 Spěte!
 Mysli si, co chceš!
 Myslete na to!

h. Irregular imperative verbs.

Ty jsi rád.
 Vy jste rád.
 Vy nejste nervózní.
 My jsme rádi.
 Ty jíš pomalu.
 Vy jíte ovoce.
 Ty jdeš sem.
 Vy jdete sem.
 Vy jdete tam.

My tam jdeme.
 Ty tam nejdeš.
 Vy sem nejdete.
 My tam nejdem.

Buď rád!
 Buďte rád!
 Nebuďte nervózní!
 Buďme rádi!
 Jez pomalu!
 Jezte ovoce!
 Pojď sem!
 Pojďte sem!
 Jděte tam!
 Pojďte tam! - Let's go there.
 (you and I, you with me)
 Pojďme tam!
 Nechoď tam!
 Nechoďte sem!
 Nechoďme tam!

Exercise.

Change the following sentences to the imperative form according to the models in a. and b. below.

- a. Stimulus: Pan Novák má mluvit česky.
 Response: Pane Nováku, mluvte česky!

(Cover this part.)

Pan Nový má sedět vpředu.

Pan Havel nemá ještě odjíždět.

Ten desátník nemá střílet.

Pan Marek se nemá zlobit.

Franta má spěchat.

Ti soudruzi mají skládat uhlí.

Ten major se na to nemá spoléhat.

Ta slečna nemá přijímat žádné žádosti.

Karel má jít na poštu.

Pane Nový, sedte vpředu!

Pane Havle, neodjíždějte ještě!

Dasátníku, nestřílejte!

Pane Marku, nezlobte se!

Franto, spěchej!

Soudruzi, skládejte uhlí!

Soudruhu (pane) majore, ne-
 spoléhejte se na to!

Slečno, nepřijímejte žádné
 žádosti!

Karle, jdi na poštu!

(Cover this part.)

Bohumil nemá jít ven.	Bohumile, nechoď ven!
Pan Kubeš nemá vydávat materiál.	Pane Kubeši, nevydávejte materiál!
Pan Bartoň má proti tomu něco dělat.	Pane Bartoni, dělejte něco proti tomu!
Ten četař má čekat na rozkaz.	(Soudruhu) četaři, čekejte na rozkaz!
Pan Svoboda vás nemá přerušovat.	Pane Svobodo, nepřerušujte mě!
Franta má na vás čekat.	Franto, čekej na mne!
Ten člověk má dávat pozor.	Člověče, dávejte pozor!
Máňa vám má psát.	Máňo, piš mi! (nám!)
Ten poručík má volat velitelství.	Soudruhu (pane) poručíku, volejte velitelství!
Ten voják má hlásit příchod.	(Soudruhu) vojíne, hlase příchod!
Vojáci mají stlát postele.	(Soudruzí) vojáci, stelte postele!
Tonda se nemá smát.	Tondo, nesměj se!
Ten rotmistr má prohlížet zbraně.	Soudruhu (pane) rotmistře, prohlížejte zbraně!
Ten rotmistr má kontrolovat dovolenky.	Soudruhu (pane) rotmistře, kontrolujte dovolenky!

- b. Stimulus: Řekněte panu Čížkovi,
 Cue : že má jíst ovoce
 Response: Pane Čížku, jezte ovoce!

	Cues	(Cover this part.)
Řekněte Máně,	že nemá být nervózní	Máňo, nebuď nervózní!
Václavovi,	že nemá tak dlouho spát	Václave, nespi tak dlouho!

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Řekněte Tondovi,	že sem nemá chodit	Tondo, nechoď se!
p. Kovářovi,	že sem má jít	Pane Kováři, pojdte sem!
p. Dvořákovi,	že nemá stát stranou	Pane Dvořáku, nestůjte stranou!
p. Kadeřábkovi,	že nemá posílat ten dopis	Pane Kadeřábku, neposílejte ten dopis!
p. Krátkému,	že se nemá ptát na takové věci	Pane Krátký, neptejte se na takové věci!
Boženě,	že se nemá vdávat	Boženo, nevdávej se!
paní Novákové,	že nemá být zvědavá	Paní Nováková, nebuďte zvědavá!
četaři Novému,	že nemá trpět nepořádek	(Soudruhu) četaři Nový, netrpte nepořádek!
Věře,	že si nemá brát plášť	Věro, neber si plášť!
Karlovi,	že nemá kupovat ty květiny	Karle, nekupuj ty květiny!
rotnému Šim- kovi,	že nemá štřílet na ostro	(Soudruhu) rotný Šimku, nestřílejte na ostro!
p. Valtrovi,	že má platit všechny své účty	Pane Valtře, plaťte všechny své účty!
tomu rotnému,	že to ještě nemá oznamovat	(Soudruhu) rotný, neoznamujte to ještě!
p. učitelovi,	že nemá dávat takové úkoly	Pane učiteli, nedávejte takové úkoly!
p. Havlovi,	že to nemá tajit	Pane Havle, netajte to!
pí. Nové,	že nemá tam teď telefonovat	Paní Nová, netelefonujte tam teď!

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part)</u>
Řekněte Frantovi,	že se má dívat sem	Franto, dívej se sem!
	že nemá nikoho prosit	Franto, nepros nikoho!
	že má pít jen čaj a ne kávu	Franto, pij jen čaj a ne kávu!
	že má dávat pozor	Franto, dávej pozor!

Lesson 54

DATIVE PLURAL

Study the grammar analysis of Lesson 54, Czech Basic Course, Volume III, pages 72 through 75.

Recapitulation

Demonstratives, all genders: těm (těmhle, těmto, tamtěm)

Adjectives, all genders: -ým (hard type)
-ím (soft type)

Nouns

a. -ům

Masc.	strom klíč kamarád muž soudce civilista	stromům klíčům kamarádům mužům soudcům civilistům
Neuter	město děvče	městům děvčatům

b. -ám

Fem.	žena	ženám
------	------	-------

c. -ím

Fem.	duše láhev paní	duším (oko - očím láhvím ucho - uším paním rádio - rádiím)
Neuter	pole znamení	polím znamením

d. -em

Fem.	místnost	místnostem (člověk - lidem dítě - dětem)
------	----------	---

In Exercises 1 through 6, change the sentences of the left column to the dative plural.

Exercise 1. Masculine gender

a. Preposition k (motion towards, to) with inanimate masculine nouns and modifiers.

Stimulus: Jděte k tomu stromu.

Response: Jděte k těm stromům.

(Cover this part)

On jde k tomu vysokému stromu.	On jde k těm vysokým stromům.
Oni jdou k tomu stolu.	Oni jdou k těm stolům.
On šel k tomu psacímu stolu.	On šel k těm psacím stolům.
Oni šli k tomu kulometu.	Oni šli k těm kulometům.
My jdeme k tomu těžkému kulometu.	My jdeme k těm těžkým kulometům.
Půjdu k tomu tanku.	Půjdu k těm tankům.
Já půjdu k tomu těžkému tanku.	Já půjdu k těm těžkým tankům.

b. Verb rozumět with inanimate masculine nouns and modifiers.

(Cover this part)

Já nerozumím tomu dopisu.	Já nerozumím těm dopisům.
On nerozuměl tomu českému dopisu.	On nerozuměl těm českým dopisům.
Já nerozumím tomuhle výstřižku.	Já nerozumím těmhle výstřižkům.
On nerozuměl tomuto seznamu.	On nerozuměl těmto seznamům.
On nerozuměl tomu jmennému seznamu.	On nerozuměl těm jmenným seznamům.

Já nerozumím tomu samopalu.

Oni nerozumí tomu modernímu samopalu.

(Cover this part)

Já nerozumím těm samopalům.

Oni nerozumí těm moderním samopalům.

c. Animate masculine nouns and modifiers.

On píše kamarádovi.

On psal tomu kamarádovi.

On telefonuje tomu redaktorovi.

Oni telefonovali jeho pomocníkovi.

On pomáhá tomu pilotovi.

On pomáhal americkému pilotovi.

Oni pomáhali tomu zpravodajci.

On to říkal tomu četaři.

Ona to říkala svému synovi.

Oni telefonují tomu lékaři.

Hlaste to tomu důstojníkovi!

Pomáhejte tomu studentovi!

On to vysvětluje tomu civilistovi.

On nepomáhá tomu komunistovi.

On to hlásil tomu rotnému.

On to říkal tomu krejčímu.

Já budu psát jeho známému.

On to ukazoval nějakému civilistovi.

On se divil tomu soudci.

(Cover this part)

On píše kamarádům.

On psal těm kamarádům.

On telefonuje těm redaktorům.

Oni telefonovali jeho pomocníkům.

On pomáhá těm pilotům.

On pomáhal americkým pilotům.

Oni pomáhali těm zpravodajcům.

On to říkal těm četařům.

Ona to říkala svým synům.

Oni telefonují těm lékařům.

Hlaste to těm důstojníkům!

Pomáhejte těm studentům!

On to vysvětluje těm civilistům.

On nepomáhá těm komunistům.

On to hlásil těm rotným.

On to říkal těm krejčím.

Já budu psát jeho známým.

On to ukazoval nějakým civilistům.

On se divil těm soudcům.

Exercise 2. Neuter nouns ending with -ům

(Cover this part.)

Jděte k tomu autu!

Jděte k těm autům!

Jděte k tomu vojenskému autu!

Jděte k těm vojenským autům!

Jděte k tomu nákladnímu autu!

Jděte k těm nákladním autům!

Jděte k tomu vojenskému nákladnímu autu!

Jděte k těm vojenským nákladním autům!

Jděte k tamtomu autu!

Jděte k tamtěm autům!

Jděte k tomu družstvu!

Jděte k těm družstvům!

Jděte k tamtomu letadlu!

Jděte k tamtěm letadlům!

Já nerozumím tomuhle číslu.

Já nerozumím těmhle číslům.

Já nerozumím tomu děvčeti.

Já nerozumím těm děvčatům.

Exercise 3. Feminine nouns ending with -ám

(Cover this part.)

On to říkal té ošetřovatelce.

On to říkal těm ošetřovatelkám.

On to říkal té nové ošetřovatelce.

On to říkal těm novým ošetřovatelkám.

On to říkal té ženě.

On to říkal těm ženám.

On to říkal nějaké ženě.

On to říkal nějakým ženám.

On to říkal té učitelce.

On to říkal těm učitelkám.

On to říkal té mladé studentce.

On to říkal těm mladým studentkám.

On to říkal té spojce.

On to říkal těm spojčím.

On to říkal té telefonistce.

On to říkal těm telefonistkám.

Oni šli k té budově.

Oni šli k těm budovám.

Oni šli ke zkoušce.

Oni šli ke zkouškám.

Oni šli ke své četě.
 Oni šli ke své rotě.
 On se diví té vysoké ceně.
 On se směje takové přezdívce.
 On nevěří té zprávě.

(Cover this part.)

Oni šli ke svým četám.
 Oni šli ke svým rotám.
 On se diví těm vysokým cenám.
 On se směje takovým přezdívkám.
 On nevěří těm zprávám.

Exercise 4. Feminine and neuter nouns ending with -ím

On psal sestřenicí.
 On psal té organizaci.
 On psal té politické organizaci.
 On dodává maso té restauraci.
 On dodává maso té velké restauraci.
 On se smál té fotografii.
 Naproti té světnici je jídelna.
 Oni nerozuměli té české písni.
 Oni nerozuměli té nové zbraní.
 Naproti té skříni byla postel.
 Naproti té posteli byly skříně.
 Naproti té kanceláři byly třídy.
 On se divil té odpovědi.

(Cover this part.)

On psal sestřenicím.
 On psal těm organizacím.
 On psal těm politickým organizacím.
 On dodává maso těm restauracím.
 On dodává maso těm velkým restauracím.
 On se smál těm fotografiím.
 Naproti těm světnicím jsou jídelny.
 Oni nerozuměli těm českým písním.
 Oni nerozuměli těm novým zbraním.
 Naproti těm skříním byly postele.
 Naproti těm postelím byly skříně.
 Naproti těm kancelářím byly třídy.
 On se divil těm odpovědím.

Ta cesta vede ke cvičišti.
 Naproti tomu hřišti je park.
 K tomu poli vede dobrá cesta.
 Já jsem nerozuměl tomu hlá-
 šení.
 On nerozuměl tomu znamení.
 On si dává ruku k oku.
 On si dává ruku k uchu.
 Proti takové nemoci to ne-
 pomáhá.
 Proti té nemoci nepomáhá
 aspirin.

(Cover this part)

Ta cesta vede ke cvičištím.
 Naproti těm hřištím je park.
 K těm polím vede dobrá cesta.
 Já jsem nerozuměl těm hlá-
 šením.
 On nerozuměl těm znamením.
 On si dává ruce k očím.
 On si dává ruce k uším.
 Proti takovým nemocím to ne-
 pomáhá.
 Proti těm nemocím nepomáhá
 aspirin.

Note: Nemoc can have either the ending -ím or -em
 in the plural.

Exercise 5. Feminine nouns ending with -em and lidé (lidi)

Naproti té místnosti jsou
 kanceláře.
 On té věci nerozumí.
 On té stížnosti nerozumí.
 On té žádosti nerozumí.
 Já jsem se divil té rychlosti.
 Já jsem se divil té vysoké
 rychlosti.
 My jsme to říkali tomu člo-
 věku.
 Ona dávala něco tomu malému
 dítěti.

(Cover this part)

Naproti těm místnostem jsou
 kanceláře.
 On těm věcem nerozumí.
 On těm stížnostem nerozumí.
 On těm žádostem nerozumí.
 Já jsem se divil těm rychlostem
 vysokým
 rychlostem.
 My jsme to říkali těm lidem.
 Ona dávala něco těm malým
 dětem.

(Cover this part.)

On to neměl říkat takovému
člověku.

Takovému dítěti se líbí
všechno.

Proti takové nemoci nic
nemáme.

On to neměl říkat takový
lidem.

Takovým dětem se líbí
všechno.

Proti takovým nemocem nic
nemáme.

Exercise 6. Combination of genders

(Cover this part.)

Ty pneumatiky jsou k náklad-
nímu autu.

On nevěří té poslední informa-
ci.

Ta kola patří k tomu ame-
rickému vozu.

Já nevěřím takové zprávě.

Já nerozumím tomuhle heslu.

On se smál tomu hochovi.

On dává tu pistoli moc blízko
k oku.

Oni jeli k tomu světlu.

To je klíč k tě zadní místno-
sti.

Naproti tomu umyvadlu je vana.

Dobrému krejčímu oni platí
dobře.

On říkal té skupině, kam má jít.

Ty zaměřovače se hodí k
polnímu dělu.

Ty pneumatiky jsou k náklad-
ním autům.

On nevěří těm posledním infor-
macím.

Ta kola patří k těm americkým
vozům

Já nevěřím takovým zprávám.

Já nerozumím těmhle heslům.

On se smál těm hochům.

On dává tu pistoli moc blízko
k očím.

Oni jeli k těm světlům.

To je klíč k těm zadním
místnostem.

Naproti těm umyvadlům je vana.

Dobrym krejčím oni platí
dobře.

On říkal těm skupinám, kam
mají jít.

Ty zaměřovače se hodí k
polním dělům.

On šel k té přední kanceláři.

On se divil tomu dobrému
výsledku.

Já nemám nic proti takovému
zaměstnání.

Neříkejte nic té slečně!

Oni nerozuměli tomu povelu.

To patří té tankové četě.

Oni šli směrem ke krytu.

On velí té tankové osádce.

(Cover this part)

On šel k těm předním kancelářím.

On se divil těm dobrým výsled-
kům.

Já nemám nic proti takovým
zaměstnáním.

Neříkejte nic těm slečnám!

Oni nerozuměli těm povelům.

To patří těm tankovým četám.

Oni šli směrem ke krytům.

On velí těm tankovým osádkám.

Lesson 56

DATIVE PLURAL - POSSESSIVE PRONOUNS

Study the grammar analysis of Lesson 56, Czech Basic Course, Volume III, pages 89 and 90.

Exercise 1.

Change the sentences in a. and b. below, to the dative plural, according to the models.

a. Stimulus: Já mám bratry.

Response: On to říkal mým bratrům.

(Cover this part.)

Ty máš bratry.

On to říkal tvým bratrům.

My máme bratry.

On to říkal našim bratrům.

Vy máte bratry.

On to říkal vašim bratrům.

Oni mají bratry.

On to říkal jejich bratrům.

Ona má bratry.

On to říkal jejím bratrům.

Novák (on) má bratry.

On to říkal jeho bratrům.

b. Stimulus: Já mám bratry.

Response: Já jsem to říkal svým bratrům.

(Cover this part.)

Ty máš sestry.

Tys (ty jsi) to říkal svým sestřím.

On má syny.

On to říkal svým synům.

My máme známé.

My jsme to říkali svým známým.

Vy máte děti.

Vy jste to říkal svým dětem.

(Cover this part.)

Oni mají děvčata.

Oni to říkali svým děvčatům.

Paní Nová (ona) má dcery.

Paní Nová (ona) to říkala svým dcerám.

Exercise 2.

Complete the following statements using the dative plural forms of the cues provided:

Stimulus: On telefonoval ...

Cue : moji (mí) přátelé

Response: On telefonoval mým přátelům.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part)</u>
On telefonoval ...	vaši známí	... vašim známým
Já jsem telefonoval ...	vaši sousedé	... vašim sousedům
Novotný se divil ...	jeho výsledky	... jeho výsledkům
Já jsem se divil ...	jejich výsledky	... jejich výsledkům
On psal ...	tvoje (tvé) sestry	... tvým sestram
On se moc smál ...	naše fotografie	... našim fotografiím
On nerozuměl ...	vaše zprávy	... vašim zprávám
Ona nerozuměla ...	moje otázky	... mým otázkám
Oni stáli naproti ...	vaše okna	... vašim oknům
Ty pneumatiky patří k ...	jejich auta	... jejich autům
On se smál ...	naše děvčata	... našim děvčatům
Já jsme nerozuměl ...	vaše hlášení (pl)	... vašim hlášením
Oni se divili ...	moje úspěchy	... mým úspěchům

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Já jsme to říkal ...	tvoji přátelé	...tvým přátelům
Já jsem šel k ...	její známí	... jejím známý
My jsme se divili ...	její výsledky	... jejím výsledkům
My jsme nevěřili ...	jejich znalci	... jejich znalcům

Exercise 3.

Change the following statements from singular to plural.

Stimulus: On to říkal mému bratrovi.

Response: On to říkal mým bratrům.

(Cover this part.)

On to říkal mé sestře.	On to říkal mým sestrám.
On to říkal mému kamarádovi.	On to říkal mým kamarádům.
On to říkal tvému sousedovi.	On to říkal tvým sousedům.
On to říkal jejímu sousedovi.	On to říkal jíjím sousedům.
On to říkal našemu známému.	On to říkal našim známým.
On to říkal vašemu zpravodajci.	On to říkal vašim zpravodajcům.
On nerozuměl naší zprávě.	On nerozuměl našim zprávám.
On nerozuměl našemu hlášení.	On nerozuměl našim hlášením.
On stál naproti našemu oknu.	On stál naproti našim oknům.
Ty pneumatiky patří k jejich autu.	Ty pneumatiky patří k jejich autům.
On se divil mému úspěchu.	On se divil mým úspěchům.
Ona se divila tvému výsledku.	Ona se divila tvým výsledkům.
On šel k tvému známému.	On šel k tvým známým.
Oni věřili svému znalci.	Oni věřili svým znalcům.
On pomáhá našemu synovi.	On pomáhá našim synům.

(Cover this part.)

Oni jdou k našemu autu.	Oni jdou k našim autům.
Oni posílají hlášení svému veliteli.	Oni posílají hlášení svým velitelům.
Oni to hlásí svému veliteli.	Oni to hlásí svým velitelům.
To jsou klíče k jejich vozu.	To jsou klíče k jejich vozům.
Vašemu známému se daří dobře.	Vaším známým se daří dobře.
On to říkal tvému novému sousedovi.	On to říkal tvým novým sousedům.
On nerozuměl naší poslední zprávě.	On nerozuměl našim posledním zprávám.
On se divil našemu dobrému výsledku.	On se divil našim dobrým výsledkům.

Exercise 4.

a. Use the correct dative forms of dva, oba, tři, čtyři in the following sentences according to the cues provided.

Stimulus: On píše jednomu bratrovi.

Cue : dva

Response: On píše dvěma bratrům.

	Cues	(Cover this part.)
On píše jednomu svému kamarádovi.	oba	... oběma svým kamarádům.
On tykal jednomu svému pomocníkovi.	tři	... třem svým pomocníkům.
Já jsem nerozuměl jednomu slovu.	čtyři	... čtyřem slovům.
Já jsem chodil k jednomu lékaři.	dva	... dvěma lékařům.
K jedné bráně vedla cesta.	obě	... oběma bránám.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
On telefonoval jednomu svému známému.	tři	... třem svým známým.
On se smál tomu jednomu vtipu.	dva	... těm dvěma vtipům.
Já nevěřím té jedné pušce.	čtyři	... těm čtyřem puškám.
Jděte k tomu vozu!	tři	... těm třem vozům!
On dodává maso jedné restauraci.	čtyři	... čtyřem restauracím.
Já nevěřím té jedné pneumatice.	čtyři	... těm čtyřem pneumatikám.
Tady jsou klíče k jedné naší kanceláři.	obě	... oběma našim kancelářím.
Ona telefonuje jedné své sestřenici.	tři	... svým třem sestřenicím.
Vy to říkáte jednomu svému bratanci.	dva	... dvěma svým bratranceům.

b. Variation

Change the stimuli of a. above to questions, and answer them in the negative. Use the same cues.

Stimulus: Píše on jenom jednomu bratrovi?

Cue : dva

Response: Ne, on píše dvěma bratrům.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Tykal on jenom jednomu svému pomocníkovi?	tři	Ne, ... třem svým pomocníkům.

(Do the rest of the exercise the same way.)

c. In the following exercise complete the second statement by using the cues contained in the first statement.

Stimulus: Ona má dva bratrance. Ona se smála ...

Response: Ona se smála svým dvěma bratrancům.

(Cover this part)

Já vidím jejich dvě auta. Já jdu k ...	... jejich dvěma autům.
My neznáme ta tři slova. My nerozumíme ...	... těm třem slovům.
On zná ty tři vtipy. On se směje...	... těm třem vtipům
On má čtyři sestřenice. On píše ...	... svým čtyřem sestřenicím
My máme dva dobré známé. My pomáháme...	... svým dvěma dobrým známým
Ona má dva lékaře specialisty. Ona chodí...	... ke svým dvěma lékařům specialistům
Oni mají čtyři dobré agenty. Oni věří...	... svým čtyřem dobrým agentům.
Já znám ty tři dobré zákazníky. Já tefonuju ...	... těm třem dobrým zákazníkům.

Exercise 5. Contrast dative singular with dative plural in a. and b. below, according to the models.

a. Stimulus : Já mám bratra.

1st Response: Já mám bratra. On to říkal mému bratrovi.

2nd Response: Já mám bratry. On to říkal mým bratrům.

(Cover this part)

Ty máš bratra.

Ty máš bratra. On to říkal tvému bratrovi.
Ty máš bratry. On to říkal tvým bratrům.

(Cover this part.)

My máme bratra.	My máme bratra. On to říkal našemu bratrovi. My máme bratry. On to říkal našim bratrům.
Vy máte bratra.	Vy máte bratra. On to říkal vašemu bratrovi. Vy máte bratry. On to říkal vašim bratrům.
Oni mají bratra.	Oni mají bratra. On to říkal jejich bratrovi. Oni mají bratry. On to říkal jejich bratrům.
Ona má bratra.	Ona má bratra. On to říkal jejímu bratrovi. Ona má bratry. On to říkal jejím bratrům.

- b. Stimulus : Já mám bratra.
 1st Response: Já mám bratra. Já jsem to říkám svému bratrovi.
 2nd Response: Já mám bratry. Já jsem to říkal svým bratrům.

(Cover this part.)

Ty máš sestru.	Ty máš sestru. Tys to říkal své sestře. Ty máš sestry. Tys to říkal svým sestram.
On má syna.	On má syna. On to říkal svému synovi. On má syny. On to říkal svým synům.
My máme známého.	My máme známého. My jsme to říkali svému známému. My máme známé. My jsme to říkali svým známým.
Vy máte dítě.	Vy máte dítě. Vy jste to říkal svému dítěti. Vy máte děti. Vy jste to říkal svým dětem.
Oni mají děvče.	Oni mají děvče. Oni to říkali svému děvčeti. Oni mají děvčata. Oni to říkali svým děvčatům.
Ona má dceru.	Ona má dceru. Ona to říkala své dceři. Ona má dcery. Ona to říkala svým dcerám.

c. In this exercise complete the second statement by using the cues contained in the first statement. Contrast dative singular with dative plural.

Stimulus : Já tam mám přítele. On psal ...

1st Response: Já tam mám přítele. On psal mému příteli.

2nd Response: Já tam přátele. On psal mým přátelům.

(Cover this part.)

Já znám jeho kamaráda. Já jsem psal ...	jeho kamarádovi.
Já znám jeho kamarády. Já jsem psal ...	jeho kamarádům.
Tam bylo její zavazadlo. On seděl naproti ...	jejímu zavazadlu.
Tam byla její zavazadla. On seděl naproti ...	jejím zavazadlům.
Náš zpravodajec to chtěl vědět. On to hlásil ...	našemu zpravodajci.
Naši zpravodajci to chtěli vědět. On to hlásil ...	našim zpravodajcům.
My máme váš rozkaz, ale my nerozumíme ...	vašemu rozkazu.
My máme vaše rozkazy, ale my nerozumíme...	vašim rozkazům.
My máme vaše hlášení, ale my nerozumíme ...	vašemu hlášení.
My máme vaše hlášení, ale my nerozumíme ...	vašim hlášením.
On má stížnost, ale oni nevěří ...	jeho stížnosti.
On má stížnosti, ale oni nevěří ...	jeho stížnostem.

Lesson 58

I. NOMINATIVE, DATIVE, AND ACCUSATIVE SINGULAR AND PLURAL
OF všechn OR všecek

First, study the grammar analysis of Lesson 58, Czech Basic Course, Volume III, pages 101 through 103.

Note: The singular forms of všechn or všecek, when used as an adjective, are followed by nouns denoting material which cannot be counted (collective nouns), and by nouns denoting something that cannot be touched (abstract nouns). The forms of všecek can be used only in nominative and accusative singular and plural.

Examples:

všechn	(všecek)	chleba	all the bread
všechna	(všecka)	sůl	all the salt
všechno	(všecko)	prádlo	all the laundry
všechna	(všecka)	láska	all the love
všechna	(všecka)	odvaha	all the courage

Do all the exercises in this lesson according to the given models.

Exercise 1.

- a. Stimulus: To je chleba.
Response: To je všechn chleba.
or To je všecek chleba.

(Cover this part)

To je materiál.

čaj

písek

To je všechn materiál.

všechn čaj.

všechn písek.

(Cover this part)

To je papír

To je všechen papír.

chléb

všechen chléb.

b. Stimulus: To je káva.

Response: To je všechna káva.

or To je všecka káva.

(Cover this part)

To je křída.

To je všechna křída.

tráva.

všechna tráva.

látka.

všechna látka.

polévka.

všechna polévka.

výstroj.

všechna výstroj.

c. Stimulus: To je pivo.

Response: To je všechno pivo.

or To je všecko pivo.

(Cover this part)

To je máslo.

To je všechno (všecko) máslo.

jídlo.

všechno jídlo.

plátno.

všechno plátno.

maso.

všechno maso.

prádlo.

všechno prádlo.

ovoce.

všechno ovoce.

Exercise 2.

- a. Stimulus: Oni mají ten chleba.
 Response: Oni mají všechn ten chleba.
 or Oni mají ten všechn chleba.

(Cover this part.)

Oni mají ten materiál.

čaj.

písek.

papír.

chléb

Oni mají všechn ten materiál.

všechn ten čaj.

všechn ten písek.

všechn ten papír.

všechn ten chléb.

- b. Stimulus: My potřebujem tu kávu.
 Response: My potřebujem všechnu tu kávu.
 or My potřebujem tu všechnu kávu.

(Cover this part.)

My potřebujem tu křídu.

trávu.

látku.

polévku.

vodu.

výstroj

My potřebujem všechnu tu křídu.

všechnu tu trávu.

všechnu tu látku.

všechnu tu polévku.

všechnu tu vodu.

všechnu tu výstroj.

- c. Stimulus: Já kupuju to pivo.
 Response: Já kupuju všechno to pivo.
 or Já kupuju to všechno pivo.

(Cover this part.)

Já kupuju to maso.

máslu.

jídlo.

plátno.

prádlo.

ovoce.

Já kupuju všechno to maso.

všechno to máslu.

všechno to jídlo.

všechno to plátno.

všechno to prádlo.

všechno to ovoce.

Exercise 3.

a. Stimulus: On má ten materiál.

Response: On je proti všemu tomu materiálu.
or On je proti tomu všemu materiálu.

(Cover this part.)

On má ten chléb.

čaj.

písek.

papír.

On je proti tomu všemu chlebu.

tomu všemu čaji.

tomu všemu písku.

tomu všemu papíru.

b. Stimulus: Vy máte tu kávu.

Response: Vy máte něco proti té vší kávě.
or Vy máte něco proti vší té kávě.

(Cover this part.)

Vy máte tu křídú.

trávu.

látku.

Vy máte něco proti té vší křídě.

té vší trávě.

té vší látce.

(Cover this part.)

Vy máte tu polévku.

vodu.

výstroj.

Vy máte něco proti té vší polévce.

té vší vodě.

té vší výstroji.

c. Stimulus: Oni mají to maso.

Response: Oni se diví všemu tomu masu.
or Oni se diví tomu všemu masu.

(Cover this part.)

Oni mají to pivo

máslo.

jídlo.

plátno.

prádlo.

ovoce.

Oni se diví všemu tomu pivu.

všemu tomu máslu.

všemu tomu jídlu.

všemu tomu plátnu.

všemu tomu prádlu.

všemu tomu ovoce.

Exercise 4. Masculine, Feminine and Neuter, Nominative, Dative and Accusative.

Stimulus: Dobrý voják rozumí výstroji.

Response: Dobrý voják rozumí vší výstroji.

(Cover this part.)

Já budu potřebovat to mléko.

Nevěřím tomu materiálu.

Co říkáte tomu masu?

Nevydávejte tu výstroj!

Na co je ta látka?

... všechno to mléko.

... všemu tomu materiálu.

... všemu tomu masu?

... všechnu tu výstroj!

... všechna ta látka?

(Cover this part.)

Ke každému veliteli poslal spojku.

Ke všem velitelům poslali spojky.

Stěžuje si každému příteli.

Stěžuje (stěžují) si všem přátelům.

Dával rozkaz každému poddůstojníkovi.

Dával rozkaz všem poddůstojníkům.

Oni se smáli každému tomu střelci.

Oni se smáli všem těm střelcům.

Každému záložníkovi dávali novou uniformu.

Všem záložníkům dávali novou uniformu.

Dává kosti každému psovi.

Dává kosti všem psům.

d. Stimulus: Každý tank má kulomet.

Response: Všechny tanky mají kulometry.

(Cover this part.)

Každý kanón má zaměřovač.

Všechny kanóny mají zaměřovače.

Každý ten strom není zelený.

Všechny ty stromy nejsou zelené.

Oni prohlíželi každý ten zaměřovač.

Oni prohlíželi všechny ty zaměřovače.

On měl nový rozkaz pro každý pluk.

On měl nový rozkaz pro všechny pluky.

Kontroloval každý ten vůz.

Kontroloval(-i) všechny ty vozy.

Četl každý jmenný seznam.

Četl(-i) všechny jmenné seznamy.

Každý cestovní rozkaz má číslo.

Všechny cestovní rozkazy mají čísla.

e. Stimulus: On je proti každému úkolu.

Response: On je proti všem úkolům.

(Cover this part)

Směje se každému vtipu.

Směje se všem vtipům.

Oni jsou proti každému takovému povelu.

Oni jsou proti všem takovým povelům.

Ona věří každému tomu článku.

Ona věří všem těm článkům.

Dobry mechanik rozumí každému vozu.

Dobří mechanici (dobry mechanik) rozumí všem vozům.

Oni byli proti každému takovému dopisu.

Oni byli proti všem takovým dopisům.

Ke každému tomu stolu potřebovali židli.

Ke všem těm stolům potřebovali židle.

Naproti každému tomu domu byla zahrada.

Naproti všem těm domům byly zahrady.

Exercise 6.

a. Stimulus: Každá puška má číslo.

Response: Všechny pušky mají čísla.

(Cover this part)

Každá zbraň má číslo.

Všechny zbraně mají čísla.

On kouřil každou tu cigaretu.

On kouřil všechny ty cigarety.

Prohlížel každou pistoli.

Prohlížel(-i) všechny pistole.

Každá ta místnost potřebuje velké okno.

Všechny ty místnosti potřebují velká okna.

Já jsem četl každou jeho knihu.

Já jsem četl všechny jeho knihy.

Oni potřebovali každou tu pneumatiku.

Oni potřebovali všechny ty pneumatiky.

- b. Stimulus: Ke každé té kanceláři vedla chodba.
Response: Ke všem těm kancelářím vedly chodby.

(Cover this part.)

On byl proti každé takové
slevě.

On byl proti všem takovým
slevám.

Ten mechanik rozumí každé
brzdě.

Ten mechanik rozumí všem
brzdám.

Smál se každé té láhvi.

Smál se všem těm láhvím.

Oni jsou proti každé takové
hodině.

Oni jsou proti všem takovým
hodinám.

Posílal to každé té
restauraci.

Posílal(-i) to všem těm
restauracím.

Já věřím každé záchranné
brzdě.

Já věřím všem záchranným
brzdám.

Ke každé osádce potřebovali
velitele.

Ke všem osádkám potřebovali
velitele.

Exercise 7.

- a. Stimulus: Každé dělo má zaměřovač.
Response: Všechna děla mají zaměřovače.

(Cover this part.)

Každé letiště má radiostanici.

Všechna letiště mají radio-
stanice.

Já jím každé takov jídlo.

Já jím všechna taková jídla.

On prohlížel každé to
zavazadlo.

On(-i) prohlížel(-i) všechna
ta zavazadla.

Každé to domácí cvičení
dělal sám.

Všechna ta domácí cvičení
dělal(-i) sám (sami).

(Cover this part.)

Mračil se na každé to děvče.

Mračil(-i) se na všechna ta děvčata.

Každé to lůžko bylo malé.

Všechna ta lůžka byla malá.

Oni to potřebovali pro každé to skladiště.

Oni to potřebovali pro všechna ta skladiště.

b. Stimulus: Smál se každému tomu heslu.

Response: Smál se všem těm heslům.

(Cover this part.)

Nerozuměl každému tomu hlášení.

Nerozuměl(-i) všem těm hlášením.

Ke každému tomu cvičišti vedla cesta.

Ke všem těm cvičištím vedla (vedly) cesta (cesty).

Ke každému družstvu poslali záložníka.

Ke všem družstvům poslali záložníky.

Naproti každému tomu nástupišti je pokladna.

Naproti všem těm nástupištím jsou pokladny.

Rozuměl každému tomu slovu.

Rozuměl(-i) všem těm slovům.

Proti každému lůžku stála skříň.

Proti všem lůžkům staly skříně.

Exercise 8.

Stimulus: Nemůžu znát každého důstojníka.

Response: Nemůžu znát všechny důstojníky.

(Cover this part.)

Prohlížel každého cestujícího.

Prohlížel(-i) všechny cestující.

Každá cesta není dobrá.

Všechny cesty nejsou dobré.

Naproti každé čekárně je restaurace.

Naproti všem čekárnám jsou restaurace.

(Cover this part.)

Já rozumím každé zbraní.

Já rozumím všem zbraním.

On potřebuje každý ten dolar.

On potřebuje všechny ty dolary.

Na každé domácí cvičení psal své jméno.

Na všechna domácí cvičení psal(-i) své jméno (svá jména).

Otevíral každé okno.

Otevíral(-i, -y, -a) všechna okna.

Ona má ráda každého svého známého.

Ona má ráda všechny své známé.

Každému příteli píše český dopis.

Všem přátelům píše české dopisy.

Prohlíží každý dokument.

Prohlíží všechny dokumenty.

Ke každému cestovnímu pasu musíte mít fotografii.

Ke všem cestovním pasům musíte mít fotografie.

Směje se každé takové věci.

Směje se všem takovým věcem.

II. THE USAGE OF dávat se, dávat si AND nechávat sia. dávat se + verb

Model : On se dává holit.

Cue : fotografovat

Response: On se dává fotografovat.

Cues

(Cover this part.)

My _____.

My se dáváme fotografovat.

_____ stříhat.

My se dáváme stříhat.

Vy _____.

Vy se dáváte stříhat.

b. dávat si + action verb + noun

Model : On si dává nosit zavazadla.

Cue : šít uniformu

Response: On si dává šít uniformu.

Cues

Oni _____.

_____ spravovat boty.

Já _____.

_____ mazat vůz.

Škola _____.

_____ tisknout knihy.

(Cover this part)

Oni si dávají šít uniformu.

Oni si dávají spravovat boty.

Já si dávám spravovat boty.

Já si dávám mazat vůz.

Škola si dává mazat vůz.

Škola si dává tisknout knihy.

c. dávat si + food or drink

Model : On si dává pivo.

Cue : káva

Response: On si dává kávu.

Cues

Ty _____.

_____ oběd.

Vy _____.

_____ řízek.

Já _____.

(Cover this part)

Ty si dáváš kávu.

Ty si dáváš oběd.

Vy si dáváte oběd.

Vy si dáváte řízek.

Já si dávám řízek.

d. nechávat - to leave

Model : Nechávám vůz venku.

Cue : psa venku

Response: Nechávám psa venku.

Cues

(Cover this part.)

Vy _____.

Vy necháváte psa venku.

_____ knihy tady.

Vy necháváte knihy tady.

Ona _____.

Ona nechává knihy tady.

_____ dům otevřený.

Ona nechává dům otevřený.

Já _____.

Já nechávám dům otevřený.

e. nechávat se - to let

Model : Ona se nechává vyrušovat.

Cue : kritizovat

Response: Ona se nechává kritizovat.

Cues

(Cover this part.)

My _____.

My se necháváme kritizovat.

_____ přerušovat.

My se necháváme přerušovat.

_____ se nenecháváme _____.

My se nenecháváme přerušovat.

Ty _____.

Ty se nenecháváš přerušovat.

_____ vyrušovat.

Ty se necháváš vyrušovat.

Oni _____.

Oni se nechávají vyrušovat.

f. nechávat si - to keep; to allow

Model : Nechávám si tu knihu.

Cue : všechny peníze

Response: Nechávám si všechny peníze.

Cues

Moje žena _____.

_____ tykat.

Já _____.

_____ jen vykat.

Vy taky _____.

(Cover this part)

Moje žena si nechává všechny peníze.

Moje žena si nechává tykat.

Já si nechávám tykat.

Já si nechávám jen vykat.

Vy taky si necháváte jen vykat.

Lesson 61

ASPECTS OF VERBS

First, study the grammar analysis of Lesson 61, Volume III, Czech Basic Course, pages 119 through 123.

Recapitulation

a. Durative Aspects

Kupoval jsem vůz.	I was	engaged in negotiations
Kupuju vůz.	I am	for buying a car; buying
Budu kupovat vůz.	I'll be	a car or shopping for a car.
Celé dopoledně jsem dělal pořádek.	I was	tidying up or putting
Celé dopoledne dělám pořádek.	I've been	the things in order
Celé dopoledne budu dělat pořádek.	I'll be	all morning.
Celý týden jsem mu ukazoval město.	I was	
Celý týden mu ukazuju město.	I've been	showing him the town.
Celý týden mu budu ukazovat město.	I'll be	
Prodávávala domy.	She was	selling houses
Prodává domy.	She has been	(she is a real
Bude prodávat domy.	She will be	estate saleswoman).
To neposílal odtamtud.	He wasn't	sending it
To neposílá odtamtud.	He's not	from there.
To nebude posílat odtamtud.	He will not be	

The durative (imperfective) aspect describes an action which:

- was, is or will be in actual progress,
- may be frequent or habitual in the past, present or future, and
- lays stress on the process itself without any reference to the outcome of the action,

as can be observed from the examples above.

b. Punctual Aspects

Koupil jsem vůz.	I bought a car. (An actual fact.)
Koupím vůz.	I will buy a car.
Udělal jsem pořádek.	I tidied up. (It's finished, completed.)
Udělám pořádek.	I will tidy up. (It will be completed.)
Ukázal jsem mu město.	I showed him the town.
Ukážu mu město.	I'll show him the town.
Prodala ten dům.	She sold that house.
Prodá ten dům.	She'll sell that house.
To jsem neposlal odtamtud.	I did not send it from there.
To nepošlu odtamtud.	I'll not send it from there.

The punctual perfective aspect describes an action which:

- . has been or will be completed,
- . happened or will happen as a single or instantaneous action, and
- . lays stress on its results and accomplishments

as can be observed from the examples above.

Exercise 1.

a. Substitute the punctual for the durative in the following sentences.

Stimulus: Dnes dělám pořádek.

Response: Dnes udělám pořádek.

(Cover this part)

Já jim dávám domácí úkol.

Říká mu, co má dělat.

Ukazuje jim ty fotografie.

Já jim dám domácí úkol.

Řekne mu, co má dělat.

Ukáže jim ty fotografie.

(Cover this part.)

Ona kupuje ten dům.

Ona koupí ten dům.

My prodáváme to staré auto.

My prodáme to staré auto.

Vy mu posíláte dopis.

Vy mu pošlete dopis.

b. Substitute the imperative for the indicative.

Stimulus: Uděláš dobrou kávu.

Response: Udělej dobrou kávu!

(Cover this part.)

Vy mu řeknete, že ho někdo volá.

Řekněte mu, že ho někdo volá!

Ukážete nám tu práci.

Ukažte nám tu práci!

Prodáš to pěkné rádio.

Prodej to pěkné rádio!

Dáte mu ty peníze dnes večer.

Dejte mu ty peníze dnes večer!

Koupíš si nový slovník.

Kup si nový slovník!

Pošleš mu stížnost.

Pošli mu stížnost.

c. The durative aspect is generally used for negative commands, orders, requests and pleas.

Negate the following imperative sentences.

Stimulus: Řekni mu, že už má jít.

Response: Neříkej mu, že už má jít!

(Cover this part.)

Udělejte jim večeři!

Nedělejte jim večeři!

Ukažte mu, kde bydlíte!

Neukazujte mu, kde bydlíte!

Prodej ten starý vůz!

Neprodávej ten starý vůz!

Dejme jí tu novou knihu!

Nedávejme jí tu novou knihu!

(Cover this part.)

Kupte si tady večeři!

Nekupujte si tady večeři!

Pošlete mu nový lístek!

Neposílejte mu nový lístek!

d. Substitute the punctual for the future durative.

Stimulus: Já budu dělat večer vepřovou.

Response: Já udělám večer vepřovou.

(Cover this part.)

My mu budeme říkat, že nemá
tak těžce procovat.My mu řekneme, že nemá tak
těžce pracovat.Oni jí budou dávat mléko každé
ráno.

Oni jí dají mléko každé ráno.

Ty jim budeš ukazovat, jak
mají střílet.Ty jim ukážeš, jak mají
střílet.

Ona si bude kupovat skříně.

Ona si koupí skříně.

On mu bude prodávat pistoli.

On mu prodá pistoli.

Oni tam budou posílat
záložníky.

Oni tam pošlou záložníky.

Exercise 2.

a. Substitute the punctual for the past durative.

Stimulus: On mi to posílal.

Response: On mi to poslal.

(Cover this part.)

Prodávali jsme jim pušky.

Prodali jsme jim pušky.

Oni tam kupovali nové tanky.

Oni tam koupili nové tanky.

(Cover this part.)

Vy jste jim ukazovali celé město.

Vy jste jim ukázali celé město.

My jsme vám dávali oběd.

My jsme vám dali oběd.

Říkala nám, že nemá čas.

Řekla nám, že nemá čas.

Dělali jsme to tak, jak to chtěli mít.

Udělali jsme to tak, jak to chtěli mít.

b. In the following exercise you will replace the past durative jak dlouho to dělal, "how long he was doing it" with the punctual za jak dlouho to udělal, "in what time he did it."

Stimulus: On dělal večeři hodinu.

Response: On udělal večeři za hodinu.

(Cover this part.)

Dva dni mu ukazoval celé město.

Za dva dni mu ukázal celé město.

Čtyři minuty mu říkal nová slova.

Za čtyři minuty mu řekl nová slova.

Hodinu kupoval nový vůz.

Za hodinu koupil nový vůz.

Dva týdny prodávali dům.

Za dva týdny prodal dům.

Posílal ten telegram jednu minutu.

Ten telegram poslal za jednu minutu.

Dvě hodiny dávali děla na vlak.

Za dvě hodiny dali děla na vlak.

Note: Usage of punctual verbs and the modal auxiliaries mám, musím, smím, mohu, and chci:

. Only the modal auxiliary is conjugated.

. mám, "I am supposed to" is used only in the past and present tense. Examples:

Měl jsem mu poslat peníze.

I was supposed to send him some money.

Mám mu poslat peníze.

I am supposed to send him some money.

. musím, smím, mohu and chci are used in all three tenses (past, present and future). Examples:

Já jsem to musel udělat.

I had to do it.

Já jí to smím říct.

I am allowed to tell it to her.

Já mu to budu moct poslat.

I'll be able to send it to him.

Já to budu chtít koupit.

I'll want to buy it.

. The punctual (perfective) verb just like the durative (imperfective) verb with modal auxiliaries is only used in the infinitive form.

Note the order of the words:

Mám mu to říct.
Já mu to mám říct.

I am supposed to tell it to him.

Můžu jí to poslat.
Já jí to můžu poslat.

I can send it to her.

Chci jim to poslat.
Já jim to chci poslat.

I want to send it to them.

The pronoun referring to a person (mu, jí, jim) follows the auxiliary and stands before the pronoun replacing an inanimate object (to) when the subject is implied, and it follows the subject when the subject is expressed.

Exercise 3.

. mám - I am supposed to

a. In the following exercise conjugate the auxiliary mám in the present tense using the persons and cues provided:

Model : Já jí mám poslat peníze.

Cue : ty - mu ukázat cestu

Response: Ty mu máš ukázat cestu.

Cues

on - jí dát telefonní číslo

vy - koupit něco k večeři

ty - jí říct, že sem nemá
chodit

oni - poslat to hlášení

ona - prodat ten oblek

my - poslat mu telegram

(Cover this part.)

On jí má dát telefonní číslo.

Vy máte koupit něco k večeři.

Ty jí máš říct, že sem nemá
chodit.

Oni mají poslat to hlášení.

Ona má prodat ten oblek.

My mu máme poslat telegram.

b. Conjugate the same auxiliary in the past tense using the same cues given in a. above.

(Cover this part.)

On jí měl dát telefonní číslo.

Vy jste měl koupit něco k
večeři.

Ty jsi jí měl říct, že sem nemá
chodit.

Oni měli poslat to hlášení.

Ona měla prodat ten oblek.

My jsme mu měli poslat telegram.

c. Change the responses given in a. and b. of the previous page to the negative form.

Exercise 4.

. musím - I must

a. In this exercise conjugate the auxiliary musím (I must) in the present tense using the persons and cues provided.

Model : Já mu musím dat ten telegram.

Cue : vy - ukázat ten dům

Response: Vy mu musíte ukázat ten dům.

(Cover this part.)

Oni - říct, že ho čekají

Oni musí (musí) říct, že ho čekají.

ty - udělat pořádek

Ty musíš udělat pořádek.

on - koupit si nové pero

On si musí koupit nové pero.

my - prodat ten nábytek

My musíme prodat ten nábytek.

vy - poslat to pryč

Vy to musíte poslat pryč.

ona - udělat pořádek

Ona musí udělat pořádek.

b. Conjugate the same auxiliary in the past tense using the cues given.

Model : Já jsem mu musel dát ten telegram.

Cue : vy - ukázat ten dům

Response: Vy jste mu musel ukázat ten dům.

(Cover this part.)

ty - udělat pořádek	Ty jsi musel udělat pořádek.
on - koupit si nové pero	On si musel koupit nové pero.
my - prodat ten nábytek	My jsme museli prodat ten nábytek.
vy - poslat to pryč	Vy jste to museli poslat pryč.
ona - udělat pořádek	Ona musela udělat pořádek.

c. This time, conjugate musím in the future tense using again the cues given.

Model : Já mu budu muset dát ten telegram.

Cue : vy - ukázat ten dům

Response: Vy mu budete muset ukázat ten dům.

(Cover this part.)

Oni - říct, že ho čekají	Oni budou muset říct, že ho čekají.
ty - udělat pořádek	Ty budeš muset udělat pořádek.
on - koupit si nové pero	On bude muset koupit nové pero.
my - prodat ten nábytek	My budeme muset prodat ten nábytek.
vy - poslat to pryč	Vy to budete muset poslat pryč.
ona - udělat pořádek	Ona bude muset udělat pořádek.

d. Change the responses given in exercises 4a, 4b, and 4c above to the negative form.

Exercise 5.

- smím - I may, I am allowed to
- nesmím - I may not, I am not allowed to, I must not

a. Conjugate the auxiliary smím in the present tense.

Model : Já mu to smím říct.

Cue : Ona - to udělat

Response: Ona to smí udělat.

(Cover this part.)

ty - jí to ukázat

Ty jí to smíš ukázat.

vy - mu to dát

Vy mu to smíte dát.

my - pro něho něco koupit

My smíme pro něho něco koupit.

on - jí to prodat

On jí to smí prodat.

oni - vám to poslat

Oni vám to smí (smějí) poslat.

b. Conjugate the same auxiliary in the past tense using the cues given in exercise 5a above.

Model : Já jsem mu to směl říct.

Cue : ona - to udělat

Response: Ona to směla udělat.

(Cover this part.)

Ty jsi jí to směl ukázat.

Vy jste mu to směl (-i, -y, -a) dát.

My jsme směli pro něho něco koupit.

On jí to směl prodat.

Oni vám to směli poslat.

c. Now conjugate smím in the future tense using the cues given.

Model : Já mu to budu smět říct.

Cue : ona - to udělat

Response: Ona to bude smět udělat.

(Cover this part.)

ty - jí to ukázat

Ty jí to budeš smět ukázat.

vy - mu to dát

Vy mu to budete smět dát.

my - pro něho něco koupit

My budeme smět pro něho něco koupit.

on - jí to prodat

On jí to bude smět prodat.

Oni - vám to poslat

Oni vám to budou smět poslat.

d. Conjugate the auxiliary nesmím (I may not, I am not allowed, I must not) in the present tense using the persons and cues provided.

Model : Já to nesmím udělat.

Cue : on - jí to říct

Response: On jí to nesmí říct.

Cues

(Cover this part.)

vy - ho tam poslat

Vy ho tam nesmíte poslat.

oni - mu to dát

Oni mu to nesmí (nesmějí) dát.

ona - napsat takový dopis

Ona nesmí napsat takový dopis.

ty - říct, kdo tam byl

Ty nesmíš říct, kdo tam byl.

my - prodat ten dům

My nesmíme prodat ten dům.

e. Conjugate the same auxiliary in the past tense using the cues given in exercise 5d on the previous page.

Model : Já jsem to nesměl udělat.

Cue : on - jí to říct

Response: On jí to nesměl říct.

(Cover this part)

Vy jste ho tam nesměl (-i, -ý, -a) poslat.

Oni mu to nesměli dát.

Ona nesměla napsat takový dopis.

Ty jsi nesměl říct, kdo tam byl.

My jsme nesměli prodat ten dům.

f. Conjugate the same auxiliary in the future tense using the cues given in exercise 5d on the previous page.

Model : Já to nebudu smět udělat.

Cue : on - jí to říct

Response: On jí to nebude smět říct.

(Cover this part)

Vy ho tam nebudete smět poslat.

Oni mu to nebudou smět dát.

Ona nebude smět napsat takový do dopis.

Ty nebudeš smět říct, kdo tam byl.

My nebudeme smět prodat ten dům.

Exercise 6.

- mohu or můžu - I can
- nemohu or nemůžu - I cannot

a. Conjugate in the present tense.

Model : Já mohu (můžu) udělat takovou věc.

Cue : vy - udělat snídani

Response: Vy můžete udělat snídani.

Cues

(Cover this part.)

ty - mu ukázat ten problém

Ty mu můžeš ukázat ten problém.

ona - něco říct

Ona může něco říct.

oni - to koupit

Oni to můžou koupit.

my - to prodat

My to můžem(e) prodat.

on - to poslat

On to může poslat.

b. Conjugate the same auxiliary in the past tense using the cues given in exercise 6a above.

Model : Já jsem mohl udělat takovou věc.

Cue : vy - udělat snídani

Response: Vy jste mohl udělat snídani.

(Cover this part.)

Ty jsi mu mohl ukázat ten problém.

Ona mohla něco říct.

Oni to mohli koupit.

My jsme to mohli prodat.

On to mohl poslat.

c. Conjugate the same auxiliary in the future tense using the cues given in exercise 6a,

Model : Já budu moci (moci) udělat takovou věc.

Cue : vy - udělat snídani

Response: Vy budete moci (moci) udělat snídani.

(Cover this part.)

Ty mu budeš moci ukázat ten problém.

Ona bude moci něco říct.

Oni to budou moci koupit.

My to budeme moci prodat.

On to bude moci poslat.

d. Change the responses of exercises 6a, 6b, and 6c to the negative form.

Models - Present tense: Já nemohu (nemůžu) udělat takovou věc.

Past tense : Já jsem nemohl udělat takovou věc.

Future tense : Já nebudu moci (moci) udělat takovou věc.

Exercise 7.

chci - I want

nechci - I don't want

a. Conjugate in the present tense.

Model : Já chci udělat pořádek.

Cue : ty - udělat večeři

Response: Ty chceš udělat večeři.

Cues

on - mu to říct
 my - jít koupit pomeranče
 ona - poslat ten telegram
 vy - poslat to hlášení
 oni - nám dát volno

(Cover this part.)

On mu to chce říct.
 My chceme jít koupit pomeranče.
 Ona chce poslat ten telegram.
 Vy chcete poslat to hlášení.
 Oni nám chtějí dát volno.

b. Conjugate the same auxiliary in the past tense using the cues given in exercise 7a above.

Model : Já jsem chtěl udělat pořádek.
 Cue : ty - udělat večeři
 Response: Ty jsi chtěl udělat večeři.

(Cover this part.)

On mu to chtěl říct.
 My jsme chtěli jít koupit pomeranče.
 Ona chtěla poslat ten telegram.
 Vy jste chtěli poslat to hlášení.
 Oni nám chtěli dát volno.

c. Conjugate the same auxiliary in the future tense using the cues given in exercise 7a above.

Model : Já budu chtít udělat pořádek.
 Cue : ty - udělat večeři.
 Response: Ty budeš chtít udělat večeři.

(Cover this part.)

On mu to bude chtít říct.
 My budeme chtít jít koupit pomeranče.

(Cover this part.)

Ona bude chtít poslat ten telegram.

Vy budete chtít poslat to hlášení.

Oni nám budou chtít dát volno.

d. Go through exercises 7a, 7b and 7c. Negate all the responses.

Exercise 8.

Do "Exercise to Lesson 61", Volume III, Czech Basic Course, page 124.

Lesson 62

ASPECTS OF VERBS

First, study the grammar analysis of Lesson 62, Czech Basic Course, Volume III, page 133.

Note: Nearly All Czech verbs possess a double aspect: punctual (perfective) and durative (imperfective).

Punctual (perfective) verbs describe only actions which are completed or will happen. What looks like a present tense (udělám, řeknu) refers, in fact, to a future action.

a. Notice the English translation of the following sentences:

On kupuje nový vůz, ale já myslím, že ho nekoupí, protože je moc drahý.

He's buying a new car, but I don't think he'll buy it because it's too expensive.

On prodává auto, ale já myslím, že ho neprodá, protože je moc staré.

He's selling the car, but I don't think he'll sell it because it's too old.

On ukazuje ty fotografie každému a vám je ukáže taky.

He's been showing those photos to everyone and he'll show them to you, too.

On dělal pořádek, ale neudělal ho, protože musel někam jít.

He was tidying up but he didn't finish because he had to go somewhere.

On jí posílá dopis každý den, ale dnes ho nepošle, protože nemá čas na psaní.

He's been sending her a letter every day but he will not send it today because he has no time for writing.

You have noticed that each punctual form was used in the past or future tense only.

b. New Verbs. Note the contrast between the durative (imperfective) and punctual (perfective) forms in the following sentences:

Já nechávám vůz venku.

I (usually) leave the car outside.

Dnes jsem nechal klíče doma.

I left the keys at home today.

Já ho to teď nenechám dělat.

I won't let him do that now.

Notice that the verb nechávat is positive in the first two examples and negative in the last one.

On otevírá okno, protože je mu teplo.

He's opening the window because he feels warm.

On otevřel okno, protože mu bylo teplo.

He opened the window because he felt warm.

Kde je desátník Novák? On zavírá skladiště.

Where is corporal Novák? He's closing (locking up) the warehouse.

Už ho asi zavřel, protože tamhle jde.

He probably already closed it because he's walking over there.

Oznamuju vám, že první rota už dostává jídlo.

I'm announcing to you (letting you know) that the first company is being served food.

Dobře. Oznamte to taky výkonnému.

Fine. Let the first Sgt. know, too.

Pane Novák, včera jsem vám vrátil čtyři koruny, teď vám vracím dvě a zítra vám vrátím ještě tři.

Mr. Novák, yesterday I returned four crowns to you, now I'm returning two and tomorrow I'll return three more.

Exercise 1.

In the following exercises use the punctual perfective verbs nechat, otevřít, oznámit, vrátit and zavřít.

a. Model : Já nechám vůz venku.

Cue : psa doma

Response: Já nechám psa doma.

Cues

(Cover this part.)

Vy _____.

Vy necháte psa doma.

_____ knihy tady.

Vy necháte knihy tady.

Ty _____.

Ty necháš knihy tady.

_____ nenecháš _____.

Ty nenecháš knihy tady.

_____ přátele čekat.

Ty nenecháš přátele čekat.

Oni _____.

Oni nenechají přátele čekat.

_____ ženy těžce

Oni nenechají ženy těžce

pracovat.

pracovat.

My _____

My nenecháme ženy těžce

_____.

pracovat.

_____ děti dlouho spát.

My nenecháme děti dlouho spát.

On _____.

On nenechá děti dlouho spát.

_____ vás čekat.

On vás nenechá čekat.

Ona _____.

Ona vás nenechá čekat.

b. otevřít - to open

Model : Já otevřu okno.

Cue : zadní dveře

Response: Já otevřu zadní dveře.

Cues

My _____ .
 _____ tu bránu.
 Vy _____ .
 _____ ten přední pokoj.
 On _____ .
 _____ vaši kancelář.
 Oni _____ .
 _____ nový obchod.
 Ty _____ .
 _____ svou knihu.
 Ona _____ .

(Cover this part.)

Mý otevřeme zadní dveře.
 My otevřeme tu bránu.
 Vy otevřete tu bránu.
 Vy otevřete ten přední pokoj.
 On otevře ten přední pokoj.
 On otevře vaši kancelář.
 Oni otevřou vaši kancelář.
 Oni otevřou nový obchod.
 Ty otevřeš nový obchod.
 Ty otevřeš svou knihu.
 Ona otevře svou knihu.

c. oznámit - to announce, to let know, to inform, to notify

Model : Já oznámím všem letcům, že velitel odjíždí.

Cue : že už jsme tady

Response: Já oznámím všem letcům, že už jsme tady.

Cues

Ty _____ .
 _____ .
 _____ své
 výsledky.
 Oni _____ .
 _____ .
 _____ naší škole
 _____ .

(Cover this part.)

Ty oznámíš všem letcům, že už
 jsme tady.
 Ty oznámíš všem letcům své
 výsledky.
 Oni oznámí všem letcům své
 výsledky.
 Oni oznámí naší škole své
 výsledky.

Vy _____
 _____.
 _____ těm vojákům _____
 _____.
 _____,
 co bude k večeři.
 On _____
 _____.
 _____,
 že večer je schůze.
 My _____,
 _____.
 _____ jim _____
 _____.
 _____, co se děje.
 Ona _____.

(Cover this part.)

Vy oznámíte naší škole své
 výsledky.
 Vy oznámíte těm vojákům své
 výsledky.
 Vy oznámíte těm vojákům, co
 bude k večeři.
 On oznámí těm vojákům, co bude
 k večeři.
 On oznámí těm vojákům, že
 večer je schůze.
 My oznámíme těm vojákům, že
 večer je schůze.
 My jim oznámíme, že večer je
 schůze.
 My jim oznámíme, co se děje.
 Ona jim oznámí, co se děje.

d. vracet - to return

Model : Já vám vrátím tu knihu.

Cue : ty peníze

Response: Já vám vrátím ty peníze.

Cues

My _____.
 _____ ta prostěradla.
 _____ jim _____.

(Cover this part.)

My vám vrátíme ty peníze.
 My vám vrátíme ta prostěradla.
 My jim vrátíme ta prostěradla.

Cues

Vy _____ .
 _____ to jídlo.
 Oni _____ .
 _____ ty věci.
 Ty _____ .
 _____ ty cigarety.
 On _____ .
 _____ nám _____ .
 Ona _____ .

(Cover this part)

Vy jim vrátíte ta prostěradla.
 Vy jim vrátíte to jídlo.
 Oni jim vrátí to jídlo.
 Oni jim vrátí ty věci.
 Ty jim vrátíš ty věci.
 Ty jim vrátíš ty cigarety.
 On jim vrátí ty cigarety.
 On nám vrátí ty cigarety.
 Ona nám vrátí ty cigarety.

e. zavřít - to close

Model : Já zavřu obě okna.

Cue : všechny třídy

Response: Já zavřu všechny třídy.

Cues

Oni _____ .
 _____ knihy.
 Vy _____ .
 _____ ty přední dveře.
 My _____ .
 _____ to skladiště.
 Ty _____ .
 _____ obchod.
 Ona _____ .

(Cover this part)

Oni zavřou všechny třídy.
 Oni zavřou všechny knihy.
 Vy zavřete všechny knihy.
 Vy zavřete ty přední dveře.
 My zavřeme ty přední dveře.
 My zavřeme to skladiště.
 Ty zavřeš to skladiště.
 Ty zavřeš obchod.
 Ona zavře obchod.

Exercise 2.

In the following exercises change the verb from the future to the past tense.

a. Stimulus: Já to nechám tak.

Response: Já jsem to nechal tak.

(Cover this part.)

On ho nechá jít pěšky.

On ho nechal jít pěšky.

My vás nenecháme čekat.

My jsme vás nenechali čekat.

Oni vás nechají dívat se na to.

Oni vás nechali dívat se na to.

Ty nás necháš tam stát.

Ty jsi nás nechal tam stát.

Vy mě necháte dlouho spát.

Vy jste mě nechal dlouho spát.

b. Stimulus: Vy otevřete své knihy.

Response: Vy jste otevřeli své knihy.

(Cover this part.)

Ona to teď otevře.

Ona to teď otevřela.

On otevře okno.

Ona otevřela okno.

Já mu otevřu dveře.

Já jsem mu otevřel dveře.

Vy jí otevřete kancelář.

Vy jste jí otevřel kancelář.

My vám otevřeme bránu.

My jsme vám otevřeli bránu.

c. Stimulus: On vám oznámí, jak to jde.

Response: On vám oznámil, jak to šlo.

(Cover this part)

Vy mu oznámíte, kde pracujete.

Vy jste mu oznámil, kde jste pracoval.

Ona nám oznámí, že potřebuje peníze.

On nám oznámil, že potřeboval peníze.

Ty jim oznámíš jejich výsledky.

Ty jsi jim oznámil jejich výsledky.

Siréna oznámí poplach.

Siréna oznámila poplach.

Oni oznámí záložníkům, že můžou jít domů.

Oni oznámili záložníkům, že můžou jít domů.

- d. Stimulus: Vy vrátíte ten materiál.
Response: Vy jste vrátili ten materiál.

(Cover this part)

Já vám to vrátím.

Já jsem vám to vrátil.

Ona nám vrátí ty peníze.

Ona nám vrátila ty peníze.

My se tam vrátíme.

My jsme se tam vrátili.

Proč mu nevrátíte ty cigarety

Proč jste mu nevrátil ty cigarety?

Kdo vrátí tyhle věci?

Kdo vrátil tyhle věci?

- e. Stimulus: On zavře všechny dveře.
Response: On zavřel všechny dveře.

(Cover this part)

Oni zavřou tu restauraci.

Oni zavřeli tu restauraci.

Kdo zavře ty závory?

Kdo zavřel ty závory?

Kdy zavřou ten obchod?

Kdy zavřeli ten obchod?

(Cover this part.)

Vy to zavřete až večer.

Vy jste to zavřel až večer.

Zavře paní Nová tu bránu?

Zavřela paní Nová tu bránu?

Exercise 3.

In the following exercises use the imperative form of punctual verbs.

Stimulus: Necháš ty věci tam.

Response: Nechej ty věci tam!

or Nech ty věci tam!

(Cover this part.)

Necháte nám to vědět.

Nechte (nechejte) nám to vědět!

Necháme ty knihy tady.

Nechme (nechejme) ty knihy tady!

Otevřete to okno.

Otevřete to okno!

Ty otevřeš kufr.

Otevř (otevři) kufr!

My otevřeme ty kanceláře.

Otevřeme kancelář!

Vy oznámíte poplach.

Oznámte poplach! Vy oznámte poplach!

Ty jim oznámíš výsledky.

Ty jim oznam výsledky!

My to oznámíme policii.

My to oznamme policii!

Vy vrátíte ty peníze.

Vy vraťte ty peníze!

Vrátíš se brzy.

Vrať se brzy!

Vrátíme se tam.

Vraťme se tam!

Ty zavřeš kuchyni.

Ty zavři kuchyni!

Vy zavřete ty závory.

Vy zavřete ty závory!

My zavřeme knihy.

My zavřeme knihy!

Exercise 4.

Remembering that the durative (imperfective) aspect is generally used for the negative imperative, change the examples of Exercise 3 to the negative form.

Exercise 5.

Do "Exercise to Lesson 62", Volume III, of the Czech Basic Course, page 134. After completion of this exercise, take the corresponding quiz.

Lesson 63

GENITIVE CASE

Singular of Masculine Nouns (Animate and Inanimate), Adjective (Soft and Hard) and the Prepositions U, Vedle, Do, Z, and Ze.

First study the grammar analysis of Lesson 63, Czech Basic Course, Volume III, pages 141 through 143 up to "Genitive Plural Masculine," the prepositions u, vedle, do on pages 144 and 145, and the prepositions z, ze on page 146.

Recapitulation

The genitive case has a very wide range of meanings.

a. It often has the function of the English possessive.

Examples:

dům mého přítele

my friend's house, the house of my friend.

auto pana Nováka

Mr. Novak's car, the car of Mr. Novak.

dítě jeho souseda

his neighbor's child, the child of his neighbor.

b. It is used after weights and measures.

Examples:

kilo masa

one kilogram of meat

litr mléka

one litre of milk

hektar lesa

one hectare (2.4 acres) of forest

c. There are a number of other expressions denoting quantity which require the usage of the genitive case.

Examples:

kus bílého chleba
talíř polévky
hrníček čaje

a piece of white bread
a bowl of soup
a cup of tea

d. It is also used after certain verbs and adjectives which will be given to you later.

e. There are several prepositions which require the genitive case. Some of them are included in these exercises; the rest of them will be presented in Lesson 64.

Exercise 1.

The genitive singular of masculine animate nouns (with the exception of nouns of the type tankista, civilista), possessive and demonstrative pronouns and adjectives (hard and soft) is the same as the accusative.

Examples:

Accusative

Já hledám dozorčího
důstojníka.
Já volám toho nového
lékaře.

Genitive

To jsou věci dozorčího
důstojníka.
To je práce toho nového
lékaře.

a. Answer the question Čí jsou ty věci? using the genitive of possession.

Stimulus: Čí jsou ty věci?

Cue : ten moderní voják

Response: To jsou věci toho moderního vojáka.

Cues

(Cover this part.)

ten dozorčí důstojník

To jsou věci toho dozorčího důstojníka.

ten hlavní soudce

toho hlavního soudce.

ten mladý kuchař

toho mladého kuchaře.

Cues(Cover this part.)

ten starý mládenec	To jsou věci toho starého mládence.
ten dobrý zvěrolékař	toho dobrého zvěrolékaře.
ten nový důstojník	toho nového důstojníka.
ten americký pilot	toho amerického pilota.
ten starý mechanik	toho starého mechanika.
vojín Šimek	vojína Šimka.
rotný Novák	rotného Nováka.
desátník Kovář	desátníka Kováře.
nadporučík Sedlecký	nadporučíka Sedleckého.
soudruh Jaroš	soudruha Jaroše.

b. Animate masculine nouns ending in -a change the ending to -y in the genitive case. Note that Hromádka, Hrdina, and Janata are Czech surnames.

Change the following sentences according to the model.

Stimulus: Pan Krása má nový dům.

Response: Dům pana Krásy je nový.

(Cover this part.)

Tankista má jinou uniformu.	Uniforma tankisty je jiná.
Civilista dělá jinou práci než voják.	Práce civilisty je jiná než práce vojáka.
Staršina má velkou zodpovědnost.	Zodpovědnost staršiny je velká.
Pan Hromádka má tady dopis.	Tady je dopis pana Hromádky.
Pan Hrdina má malou penzi.	Penze pana Hrdiny je malá.
Soudruh Janata má velký obchod.	Obchod soudruha Janaty je velký.

Exercise 2.

Change the sentences in a, b and c below according to the models.

a. Inanimate masculine nouns ending in hard or neutral consonants usually have the ending -u in the genitive case.

Stimulus: Ten nový dům má velkou cenu.

Response: Cena toho nového domu je velká.

(Cover this part.)

Ten vůz má drahé pneumatiky.

Pneumatiky toho vozu jsou drahé.

Ten zadní kryt má slabé stěny.

Stěny toho zadního krytu jsou slabé.

Ten film má zajímavý začátek.

Začátek toho filmu je zajímavý.

Tamtén strom má hezkou korunu.

Koruna tamtoho stromu je hezká.

Ten dokument nemá správné číslo.

Číslo toho dokumentu není správné.

Ten útvar má moderní zbraně.

Zbraně toho útvaru jsou moderní.

b. Some inanimate masculine nouns ending in hard or neutral consonants have the ending -a in the genitive case.

Stimulus: Ten kostel má špatné osvětlení.

Response: Osvětlení toho kostela je špatné.

(Cover this part.)

Tento sklep má mokré stěny.

Stěny toho sklepa jsou mokré.

Ten les má pěkné stromy.

Stromy toho lesa jsou pěkné.

Tenhle hřbitov má velkou bránu.

Brána tohohle hřbitova je velká.

(Cover this part.)

Ten oběd neměl vysokou kvalitu.	Kvalita toho oběda nebyla vysoká.
Minulý čtvrtek měl zajímavý začátek.	Začátek minulého čtvrtka byl zajímavý.
Ten večer měl velký úspěch.	Úspěch toho večera byl velký.

c. Inanimate masculine nouns ending in soft consonants always have the ending -e in the genitive case.

Stimulus: Tenhle měsíc má dlouhé dni.

Response: Dni tohoto měsíce jsou dlouhé.

(Cover this part.)

Ten nový plášť má velké kapsy.	Kapsy toho nového pláště jsou velké.
Ten přední pokoj má malá okna.	Okna toho předního pokoje jsou malá.
Tenhle starý stroj má stejnou sílu jako ten nový.	Síla tohoto starého stroje je stejná jako toho nového.
Ten starý náboj nemá velkou sílu.	Síla toho starého náboje není velká.
Ten optický zaměřovač nemá dobrá skla.	Skla toho optického zaměřovače nejsou dobrá.
Tenhle klíč nemá správné číslo.	Číslo tohoto klíče není správné.

Exercise 3. Prepositions

Read the examples given in parts a. through h. and do the exercises according to the models.

a. u - near, by, (close to). It is used in answer to the question Kde?

Read the following examples:

Kde bydlí?

Where does he live?

Kde sedí?

Where does he sit? Where is he sitting?

Kde stojí?

Where does he stand? Where is he standing?

On bydlí u parku.

He lives near a park.

On sedí u okna.

He sits near the window.

My jsme byli u vody.

We were by the water.

Oni jsou na dovolené u moře.

They are on vacation by the sea.

Note: There is an absence of motion.

Stimulus: U čeho stojí ten člověk?

Cue : ten nový kostel

Response: Ten člověk stojí u toho nového kostela.

Cues

(Cover this part.)

tamtén vysoký strom

Ten člověk stojí u tamtoho vysokého stromu.

ten moderní bar

toho moderního baru.

ten zadní vagón

toho zadního vagónu.

ten první tank

toho prvního tanku.

ten hnědý stůl

toho hnědého stolu.

b. u - at, (with). It is used in answer to the question U koho je? "At whose place--with whom--is he?"

Examples:

On je u doktora.

He's at the doctor's office.

On je u pana Nováka.

He's at Mr. Novak's house.

Oni jsou na návštěvě u přátel.

They're visiting with their friends.

On pracuje u Forda.

He works at Ford's garage.

Stimulus: U koho byl pan Novák?
 Cue : ten zvěrolékař
 Response: On byl u toho zvěrolékaře.

<u>Cues</u>	(Cover this part.)
ten nový lékař	On byl u toho nového lékaře.
ten starý kupec	toho starého kpuce.
ten nový nájemník	toho nového nájemníka.
ten laciný mechanik	toho laciného mechanika.
ten praporčík	toho praporčíka.

Note: There is a presence of a person.

c. vedle - next to

Examples:

Já mám místo hned vedle vás.	I have a place right next to you.
Ona bydlí vedle hotelu "Moskva."	She lives next to the hotel "Moskva."
Nabíječ leží vedle kulometníka.	The loader lies next to the machine-gunner.

Stimulus: Vedle koho sedíte?
 Cue : rotný Čermák
 Response: Já sedím vedle rotného Čermáka.

<u>Cues</u>	(Cover this part.)
kapitán Růžička	Já sedím vedle kapitána Růžičky.
ten nový nadporučík	toho nového nadporučíka.
pan učitel Novotný	pana učitele Novotného.
soudruh Prášek	soudruha Práška.
ten dělník	toho dělníka.
ten mladý hoch	toho mladého hochu.

Stimulus: Vedle čeho bydlíte?

Cue : ten velký kostel

Response: Já bydlím vedle toho velkého kostela.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
ten moderní obchod	Já bydlím vedle toho moderního obchodu.
ten starý bar	toho starého baru.
ten hotel	toho hotelu.
ten úřad	toho úřadu.

d. do - to, into (penetration). It is used mostly with inanimate objects.

Examples:

Ona chodí do školy.
My jdeme dnes večer do
divadla.
Oni jedou do Prahy.
On jel do Čech.

She goes to school.
We are going to the theatre
tonight.
They are going to Prague.
He went to Bohemia.

Stimulus: On jde do krytu.

Cue : ten nový vůz

Response: On jde do toho nového vozu.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
ten sklep	On jde do toho sklepa.
důstojnický klub	důstojnického klubu.
ten moderní biograf	toho moderního biografu.
kostel	kostela.
hotel "Moskva"	hotelu "Moskva."
ten zadní vagón	toho zadního vagónu.

e. do - till, until (denotes time)

Examples:

Oni tam byli do rána.	They were there till morning.
On tam zůstal do konce toho filmu.	He remained there till the end of the film.
Ona pracuje do pěti hodin .	She works until five (o'clock)

Stimulus: On tam bude do oběda.

Cue : večer

Response: On tam bude do večera.

Cues

(Cover this part.)

příští čtvrtek	On tam bude do příštího čtvrtku.
pátek	pátku.
příští rok	příštího roku.

f. z, ze - from (within), out of

Note: Ze is used when the word that follows begins with the same or similar sound or a cluster.

Examples:

On to vzal ze stolu.	He took it from (the drawer of) the table.
On jde ze sklepa.	He's coming from the basement.
On jde ze zadního pokoje.	He's coming from the back room.

Stimulus: Odkud je on?   Where is he from?

Cue : Cheb

Response: On je z Chebu.   He's from (the city of) Cheb.

Cues

The following names of Czech cities have an -u ending in the genitive: Brod
Most
Letohrad
Vyšehrad

The following names of Czech cities have an -a ending in the genitive:

Hodonín
 Jičín
 Beroun
 Tábor
 Rakovník
 Slavkov
 Duchcov

The following names of Czech cities have an -e ending in the genitive:

Žatec
 Hradec
 Liberec

g. z, ze - from (within), out of

Stimulus: Odkud on jde?   Where is he coming from?

Cue   : kostel

Response: On jde z kostela. He's coming from church.

Cues

(Cover this part.)

ten sklep

On jde z toho sklepa.

dům

domu.

biograf

biografu.

důstojnický club

důstojnického klubu.

zadní pokoj

ze zadního pokoje.

h. z, ze - (made) of

Examples:

Ten prsten je ze zlata.

That ring is made of gold.

Ten stůl je ze dřeva.

That table is made of wood.

To okno je ze skla.

That window is made of glass.

Stimulus: Z čeho je to?   What is it made of?
 Cue   : písek
 Response: To je z písku.   It's made of sand.

Cues

(Cover this part)

jemný písek	To je z jemného písku.
starý materiál	ze starého materiálu.
ten nový materiál	z toho nového materiálu.
papír	z papíru.
jemný papír	z jemného papíru.

Note

The preposition během (during, in the course of) also takes genitive case.

Examples:

To můžete udělat během jednoho dne.

You can accomplish that in the course of one day.

Během příštího týdne budeme mít další zkoušku.

In the course of the next week we will have another exam.

Během války se lidé měli špatně.

During the war the people had bad times.

Během hodiny nesmíte kouřit!

You are not allowed to smoke during the class period.

Lesson 64

GENITIVE CASE

Plural of Masculine Nouns, Adjectives and the Prepositions: Podle, Kolem, Okolo, Bez, Od, S, Se, Kromě and Místo.

First study the grammar analysis of Lesson 63, Volume III, pages 143 (Genitive Plural Masculine) through page 147.

The genitive plural of masculine animate and inanimate nouns and modifiers has the following endings:

Demonstrative Pronouns and <u>všichni</u> , <u>všechny</u> , <u>všechna</u>	Possessive Pronouns	Adjectives	Nouns
těch těchto -těchhle tamtěch všech	mých tvých jeho jejích svých	našich vašich jejich	-ů vozů plášťů

Note: There is only one genitive form for všichni, všechny and všechna: všech.

Můj, tvůj and svůj have the same endings in the genitive plural as hard adjectives: -ých (mých, tvých, svých).

Její has the same ending as soft adjectives: -ích (jejích).

Adjective type nouns have the same endings as adjectives; i.e. krejčích, rotných.

The genitive is used after expressions denoting indefinite quantities of single things or persons:

mnoho, hodně, moc	many/much, lot
málo	few, little
příliš mnoho	too many
příliš málo	too few
trochu, jen několik	a few

dost
 kolik?
 tolik
 tolik ... jako
 tolik ... kolik

enough
 how many?
 so many, as many
 as many ... as
 as many ... as

Examples:

Bylo tam jen málo vojáků
 ale mnoho letců.
 Kolik těch nových studentů
 mluví česky?
 Já nemám tolik dolarů,
 kolik máte vy.

There were only a few soldiers
 but many airmen there.
 How many of those new students
 speak Czech?
 I don't have as many dollars
 as you do.

Exercise 1. Change the following sentences from the singular into the plural.

- a. Stimulus: Cena toho nového domu je moc vysoká.
 Response: Ceny těch nových domů jsou moc vysoké.

(Cover this part.)

Číslo toho dokumentu není
 správné.

Čísla těch dokumentů nejsou
 správná.

Koruna toho stromu je pěkná.

Koruny těch stromů jsou
 pěkné.

Kapsy toho kabátu nejsou dost
 velké.

Kapsy těch kabátů nejsou dost
 velké.

Články toho časopisu jsou moc
 dlouhé.

Články těch časopisů jsou moc
 dlouhé.

Okna toho zadního pokoje jsou
 špinavá.

Okna těch zadních pokojů jsou
 špinavá.

Barva toho nového vozu je
 pěkná.

Barvy těch nových vozů jsou
 pěkné.

- b. Stimulus: Výsledky toho nového střelce jsou dobré.
 Response: Výsledky těch nových střelců jsou dobré.

(Cover this part)

Lůžko toho nováčka není v pořádku.

Lůžka těch nováčků nejsou v pořádku.

Práce toho mechanika je důkladná.

Práce těch mechaniků je důkladná.

Hlášení toho zpravodajce bylo zajímavé.

Hlášení těch zpravodajců byla zajímavá.

Plat průvodčího je dost malý.

Platy původčích jsou dost malé.

Práce toho nového krejčího je dobrá.

Práce těch nových krejčích je dobrá.

Uniforma toho tankisty je špinavá.

Uniformy těch tankistů jsou špinavé.

Dokumenty toho civilisty jsou už tady.

Dokumenty těch civilistů jsou už tady.

Exercise 2. Use the genitive singular of possessive pronouns in exercise a, and the genitive plural in exercise b.

- a. Model : To je vůz mého šéfa.
 Cue : tvůj přítel
 Response: To je vůz tvého přítele.

Cues

naš rotný

váš velitel

jeho známý

její lékař

jejich nájemník

tvůj kamarád

(Cover this part)

To je vůz našeho rotného.

vašeho velitele.

jeho známého.

jejího lékaře.

jejich nájemníka.

tvého kamaráda.

- b. Model : To jsou fotografie mých synů.
 Cue : vaši letci
 Response: To jsou fotografie vašich letců.

(Cover this part.)

---

naši kamarádi	To jsou fotografie našich kamarádů.
její bratrance	jejích bratranců.
jeho nájemníci	jeho nájemníků.
jejich letci	jejich letců.
tvoji (tví) rodiče	tvých rodičů.
moji (mí) bratři	mých bratrů.

Exercise 3. Prepositions

- a. podle - according to

Examples:

Podle vás on je slušný člověk.	According to you, he's a decent person.
Podle pana Nováka tam hrají jen nové filmy.	According to Mr. Novák they play only new films there.
Já to dělám podle rozkazu.	I do it according to orders.

Go through the following exercise.

- Model : Podle jejího bratra oni pracují dobře.
 Cue : kapitán Nový
 Response: Podle kapitána Nového oni pracují dobře.

Cues

(Cover this part.)

---

naš učitel	Podle našeho učitele oni pracují dobře.
vaši bratři	Podle vašich bratrů ...
ti civilisté	Podle těch civilistů ...
starý pan Dvořák	Podle starého pana Dvořáka ...

(Cover this part.)

jejich známý	Podle jejich známého ...
praporčík Svoboda	Podle praporčíka Svobody ...
ti záložníci	Podle těch záložníků ...
Hlavní lékař	Podle hlavního lékaře ...

b. podle - alongside

Examples:

Oni šli podle potoka.
Cesta vede podle lesa.

They went alongside a stream.
The road runs alongside a
forest.

Jděte podle toho plotu!

Walk along that fence!

Go through the following exercise.

Model : Já tam vždycky chodím podle toho plotu.

Cue : ten malý potok

Response: Já tam vždycky chodím podle toho malého potoka.

Cues

(Cover this part.)

ty vysoké stromy	Já tam vždycky chodím podle těch vysokých stromů.
ten malý les	podle toho malého lesa.
ten velký park	podle toho velkého parku.
ty moderní domy	podle těch moderních domů.
váš plot	podle vašeho plotu.
ten hřbitov	podle toho hřbitova.

c. kolem, okolo - around. It is used in answer to the question Kde? "Where?"

Examples:

Seděli kolem stolu.	They sat around the table.
Všichni stáli kolem svého velitele.	They all stood around their commander.
Okolo domu byl vysoký plot.	There was a high fence around the house.

Go through the following exercise.

Model : Okolo domu byl pěkný plot.

Cue : hřbitov

Response: Okolo hřbitova byl pěkný plot.

Cues

(Cover this part.)

ten kostel	Okolo toho kostela byl pěkný plot.
ty vojenské sklady	Okolo těch vojenských skladů ...
ten malý les	Okolo toho malého lesa ...
ten park	Okolo toho parku ...
ten kryt	Okolo toho krytu ...

d. kolem, okolo - past, by (motion). It is used in answer to the question Kudy? "Which way?"

Examples:

Šel kolem toho moderního obchodu.	He passed by that modern store.
My jsme šli kolem vás.	We passed by you (your place)
Ten autobus jezdí kolem parku.	The bus passes by the park.

Note: Observe that a verb of motion is used in each sentence above.

Go through the following exercise.

Model : Oni šli kolem fotografa Lukeše.
 Cue : ten nový bar
 Response: Oni šli kolem toho nového baru.

Cues

(Cover this part)

náš biograf	Oni šli kolem našeho biografu.
dům pana Nováka	kolem domu pana Nováka.
jejich stůl	kolem jejich stolu.
ten hezký dům	kolem toho hezkého domu.
váš klub	kolem vašeho klubu.
jeho vůz	kolem jeho vozu.

e. bez, beze - without, minus (expresses absence)

Examples:

Oni tam jdou bez otce.	They go there without their father.
On bez bratra nejde nikam.	He doesn't go anywhere without his brother.
Bez slovníku to nemůžu dělat.	I can't do that without a dictionary.

Go through the following exercise.

Model : On tam nemůže jít bez svetry.
 Cue : nový kabát
 Response: On tam nemůže jít bez nového kabátu.

Cues

(Cover this part)

dobry plášť	On tam nemůže jet bez dobrého pláště.
všechny ty klíče	bez všech těch klíčů.
všechny ty náboje	bez všech těch nábojů.
samopal	bez samopalu.

(Cover this part.)

český slovník	On tam nemůže jet bez českého slovníku.
desátník Hrubý	bez desátníka Hrubého.
lehký kulomet	bez lehkého kulometu.
podporučík Vazač	bez podporučíka Vazače.

f. od, ode - from (motion). This is used in answering the question Odkud? "Where from?"

Examples:

Odkud jde?	Where is he coming from?
Od kostela.	From the church.

Note: He was not IN the church, just NEAR the church, and he's coming away from the church. Preposition z, ze is used for the meaning "from within."

On jde od doktora. He's coming from the doctor.

Note: He was at the doctor's (in his office).

Go through the following exercise.

Model : Autobus odjíždí od parku.

Cue : ten nový kostel

Response: Autobus odjíždí od toho nového kostela.

Cues

(Cover this part.)

ten velký sklad	Autobus odjíždí od toho velkého skladu.
ten biograf	od toho biografu.
ten vysoký dům	od toho vysokého domu.
třetí pluk	od třetího pluku
hotel "Moskva"	od hotelu "Moskva."
naš dům	od našeho domu.

Stimulus: Od koho on jde?

Cue : lékař

Response: On jde od lékaře.

Cues

(Cover this part.)

naš nový velitel

On jde od našeho nového velitele.

ti vojáce

od těch vojáků.

rotný Krejčí

od rotného Krejčího.

mechanik Dvořák

od mechanika Dvořáka.

tvůj přítel

od tvého přítele.

pan učitel Svoboda

od pana učitele Svobody.

ktejčí Hruška

od krejčího Hrušky.

jeho (vlastní) známí

od svých známých.

Note: Od corresponds with k, ke, ku in the dative case and also with do with a meaning of time.

Examples:

On jde k veliteli.

He's going to his commander.

On jde od velitele.

He's coming from his commander.

On jde ke krejčímu.

He's going to his tailor.

On jde od krejčího.

He's coming from his tailor.

My jdeme k parku.

We're going to the park (but not inside the park).

My jdeme od parku.

We're coming from the park (away from).

My jdeme k tamtům stromům.

We're going to those trees over there.

My jdeme od tamtěch stromů.

We're coming from those trees over there. (lit. trans.)

Ona pracuje od oběda do večera.

She works from noon till night.

g. kromě - except

Examples:

Půjdou tam všichni kromě vás.	Everybody will go there except you.
Já čtu všechno kromě jeho článků.	I read everything except his articles.
Já piju všechno kromě čaje.	I drink everything except tea.

Go through the following exercise.

Model : Budou tam všichni kromě vás.

Cue : soudruh Vašek

Response: Budou tam všichni kromě soudruha Vaška.

Cues

(Cover this part.)

kapitán Novák	Budou tam všichni kromě kapitána Nováka.
naš domácí	kromě našeho domácího.
staří záložníci	kromě starých záložníků.
tvůj přítel Havel	kromě tvého přítele Havla.
ti letci	kromě těch letců.
nováčci	nováčků.

h. kromě - besides (that)

Examples:

Kromě tebe tam půjde taky poručík Bok.	Besides you, Lt. Bok will also go there.
Kromě toho velkého kufru mám ještě jeden malý.	Besides this big suitcase, I still have a small one.
Ona mluví dobře česky a kromě toho taky německy.	She speaks Czech well and besides that (she speaks) German also.
Nejde tam protože má práci a kromě toho taky nemá peníze.	He doesn't go there because he has a job to do, and besides he doesn't have (any) money.

Go through the following exercise.

Model : Kromě pana Nováka tam byl taky pan Šimek.
 Cue : rotmistr Rada
 Response: Kromě rotmistra Rady tam byl taky pan Šimek.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part)</u>
fotograf Slánský	Kromě fotografa Slánského tam byl taky pan Šimek.
ti mladí letci	Kromě těch mladých letců ...
kapitán Němec	Kromě kapitána Němce ...
naši vojáci	Kromě našich vojáků ...
jejich domácí	Kromě jejich domácího ...
praporčík Veselý	Kromě praporčíka Veselého ...

Exercise 4. Cover part b. of this exercise with a piece of paper. Complete the sentences in part a. by translating the English phrases given in parentheses. Check your answer with part b. by moving the paper down sentence by sentence.

- a. 1. Ten kulomet je (near those high trees) _____
 _____
2. On chodí (to all churches) _____
 _____
3. Oni chodí rádi (to nightclubs) _____
 _____
4. To je velké město, ale je (without movie houses)
 _____
5. Nakládají to (in the freight cars) _____
 _____
6. Ti záložníci nemůžou pracovat (without fatigues)
 _____

7. On šel (by those new cars) _____
_____
8. Oni potřebujou (many parachutes) _____
_____
9. Vy jste chodili (from house to house) _____
_____
10. Chodí tam každý den (except Friday) _____
_____

- b.
1. Ten kulomet je u /blízko/ těch vysokých stromů.
  2. On chodí do všech kostelů.
  3. Oni chodí rádi do barů.
  4. To je velké město, ale je bez biografů.
  5. Nakládají to do nákladních vagónů.
  6. Ti záložníci nemůžou pracovat bez pracovních stejnokrojů.
  7. On šel kolem těch nových vozů.
  8. Oni potřebují mnoho padáků.
  9. Vy jste chodili od domu k domu.
  10. Chodí tam každý den kromě pátku.

Exercise 5. Cover part b. of this exercise with a piece of paper and follow the same procedure as in Exercise 4.

a. Fill in the blanks with the correct prepositions, podle, kolem, od, do, z, bez, or krome, as required by the sentence. Remember that some of these sentences can have two or even three prepositions.

1. Oni šli _____ nízkého plotu.
2. _____ toho domu byly vysoké stromy.
3. Šli jsme _____ toho nového obchodu.
4. Franta bude doma _____ poledne.
5. Je zima a on chodí pořád _____ svetrů.
6. Byl tam _____ oběda _____ večera.
7. Oni nemůžou střílet _____ nábojů.
8. Ona jde _____ lékaře.
9. My se vracíme zpátky _____ hotelu.
10. Budou tam všichni naši učitelé _____ pana Nováka.
11. Ona jede _____ Chebu.
12. _____ Chebu se vrátí v pátek.

b. Cover this part with a piece of paper and proceed the same way as in Exercise 4.

1. Oni šli podle nízkého plotu.
2. Kolem (okolo) toho domu byly vysoké stromy.
3. Šli jsme kolem (also do, or od) toho nového obchodu.
4. Franta bude doma kolem (also do) poledne.
5. Je zima a on chodí pořád bez svetrů.
6. Byl tam od oběda do večera.
7. Oni nemůžou střílet bez nábojů.
8. Ona jde od lékaře.
9. My se vracíme zpátky do hotelu.

10. Budou tam všichni naši učitelé kromě pana Nováka.
11. On jede do (also od, or z) Chebu.
12. Z Chebu (also do) se vrátí v pátek.

Lesson 66

GENITIVE CASE

Singular and Plural of Feminine Nouns, Adjectives, Demonstratives and Possessives.

First study the grammar analysis of Lesson 66, Czech Basic Course, Volume III, pages 166 through 168.

The genitive singular and plural of feminine nouns and modifiers have the following endings:

Demonstrative Pronouns and <u>všechna, všechny</u>	Possessive Pronouns	Adjectives	Nouns
<u>SINGULAR:</u> té téhle, této tamté vší	mé tvé jeho její své	naší vaší jejich	-y, -e, -i krabičky ulice duše láhve kosti
<u>PLURAL:</u> těch těchhle, těchto tamtěch všech	mých tvých jeho jejích svých	našich vašich jejich	-ø, -í krabiček ulic duší lahví kostí

a. Feminine nouns and adjectives have the same ending in the genitive singular as in the nominative plural. Demonstrative pronoun ta is té in the genitive singular--the same ending is used for the hard adjective.

Examples:

Ona jde do té velké moderní
knihovny. (Gen. Sg.)
Tam jsou velké moderní
knihovny (Nom. Pl.)

She goes into that big modern
library.
There are big, modern libraries
there.

Ten stůl je z té zadní světlice. (Gen. Sg.)	That table is from that rear (squad) room.
Ty zadní světlice jsou dost velké. (Nom. Pl.)	The rear (squad) rooms are quite large.
On pije pivo z té malé lahve. (Gen. Sg.)	He drinks beer from that small bottle.
Ty malé lahve jsou tamhle. (Nom. Pl.)	The small bottles are over there.
To maso je bez kosti. (Gen. Sg.)	That meat doesn't have any bone.
Kosti jsou pro psa dobré. (Nom. Pl.)	Bones are good for a dog.

b. The Possessive pronouns jeho and jejich are the same for all cases, genders and numbers. They never change.

Examples:

To je jeho /jejich/ sestra. (Nom.)	That's his (their) sister.
Já jdu k jeho /jejich/ bratrovi. (Dat.)	I go to his (their) brother (to his house).
Já hledám jeho /jejich/ sestru. (Acc.)	I'm looking for his (their) sister.
To je dopis od jeho /jejich/ bratra. (Gen.)	That's a letter from his (their) brother.
To jsou jeho /jejich/ bratři. (Nom. Pl.)	Those are his (their) brothers.
Posíláme to jeho /jejich/ sestřám. (Dat. Pl.)	We're sending it to his (their) sisters.
Voláme jeho /jejich/ přátele. (Acc. Pl.)	We're calling his (their) friends.
To je dopis od jeho /jejich/ dětí. (Gen. Pl.)	That's a letter from his (their) children.

c. All modifiers (demonstrative pronouns, possessive pronouns and adjectives) have the same endings in the genitive plural whether they modify masculine, feminine or neuter nouns.

Examples:

Stěny <u>těch nových</u> krytů jsou silné. (Masc.)	The walls of those new shelters are strong.
Okna <u>těch nových</u> kanceláří jsou velká. (Fem.)	The windows of those new offices are large.
Ceny <u>těch nových</u> aut jsou moc vysoké. (Neut.)	The prices of those new cars are too high.

d. Feminine nouns ending in -a and some feminine nouns ending in -ice and -ině drop the endings -a, -e, and -ě in the genitive plural. In a group of consonants after the ending has been dropped -e- is inserted to make the pronunciation easier.

Examples:

krabičk-a	krabiček
chřipk-a	chřípek
dávk-a	dávek
ošetřovatelk-a	ošetřovatelek
barv-a	barev
koupeln a	koupelen
prosb-a	proseb

BUT:

cest-a	cest
pošt-a	pošt
jízd-a	jízd
brzd-a	brzd
Pravd-a (name of the newspaper)	Pravd

This -e- is not inserted when the final consonants are: -ct, -st, -št, -vd and -zd.

Exercise 1. Genitive Singular

Put the phrases indicated in parentheses into the genitive singular.

	<u>(Cover this part.)</u>
a. Oni jdou do (ta moderní budova)	té moderní budovy
To auto je bez (dobrá brzda)	dobré brzdy
Podle (ta nová cesta) byly stromy.	té nové cesty
Oni tam posílají rotu (pěchota).	pěchoty
Tenhle náboj je do (tamta puška).	tamté pušky
Desátník Novák je od (první rota).	první roty

(Cover this part.)

- b. U (ta malá strážnice) stál
nějaký voják. té malé strážnice
- Ten vůz jel do (ta úzká ulice). té úzké ulice
- Všechny zbraně (první divize) jsou
moderní. první divize
- Ten obchod je vedle (ta moderní
restaurace). té moderní restaurace
- Anténa (ta rádiostanice) není
dost vysoká. té rádiostanice
- Ona jde do (kuchyně) pro kávu. kuchyně
- c. Kapitán Novák má pokoj vedle
(ta zadní kancelář). té zadní kanceláře
- Já musím dát ten vůz do (nějaká
dobrá garáž). nějaké dobré garáže
- Prosím vás, nedávejte tu vodu
do (ta zelená láhev)! té zelené lahve
- Musíte znát číslo (každá ta
zbraň). každé té zbraně
- Oni to nemůžou dělat bez
(dobrá moderní výstroj). dobré moderní výstroje
- On už jde do (postel). postele

	<u>(Cover this part.)</u>
d. Tam nevydávají nic bez (žádost).	žádosti
On to věděl z (ta stížnost).	té stížnosti
Buďte bez (starost), všechno je v pořádku.	starosti
Nikdo nemůže být velitel bez (odpovědnost).	odpovědnosti
Šli tam podle (ta trať).	té trati
Ten kostel vidíte už z (velká vzdálenost).	velké vzdálenosti

Exercise 2. Possessives - Singular

a. Put the following phrases into the singular.

	<u>(Cover this part.)</u>
On chce vědět číslo(moje kancelář)	mé kanceláře
(tvoje zbraň)	tvé zbraně
(jeho legitimace)	jeho legitimace
(její legitimace)	její legitimace
(naše světnice)	naší světnice
(vaše místnost)	vaší místnosti
(jejich budova)	jejich budovy
/jeho (his own)/puška	své pušky

b. Go through the following exercise, according to the model.

Stimulus: On to slyšel od vaší ošetřovatelky.

Cue : její učitelka

Response: On to slyšel od její učitelky.

Cues

(Cover this part.)

tvoje sestra

tvé sestry

jeho (his own) žena

své ženy

naše rodina

naší rodiny

vaše sestřenice

vaší sestřenice

jejích přítelkyně

jejích přítelkyně

její neteř

její neteře

Exercise 3. Genitive Plural

Put the phrases indicated in parentheses into the genitive plural.

(Cover this part.)

a. Slyšel jsem to od (ty dobré studentky).

těch dobrých studentek

Oni dávají náboje do (ty velké bedny).

těch velkých beden

Vy se bojíte (ty nové zkoušky).

těch nových zkoušek

U (ty křižovatky) jsou světla.

těch křižovatek

(Cover this part.)

Musíte jít kolem (tamty moderní budovy).

tamtěch moderních budov

Potřebujeme nové tabule do (všechny ty třídy).

všech těch tříd

b. To jsou fotografie (jeho dobré přítelkyně).

jeho dobrých přítelkyň

Vydávejte všechno kromě (ty nové košile)!

těch nových košil

Venku nesmíte chodit bez (čepice).

čepic

Do (ty malé vesnice) vedou dobré cesty.

těch malých vesnic

Praha má mnoho (moderní nemocnice).

moderních nemocnic

Pošlete ty hlídky jen do (hlavní ulice)!

hlavních ulic

c. Proč pijete pivo z (láhve)?

lahví

Ty šaty můžete dát do (ty zadní skříně).

těch zadních skříní

Viděl jsem tam mnoho (různé zbraně).

různých zbraní

Když máme prohlídku, stojíme vedle (postele).

postelí

(Cover this part.)

Potřebujeme stoly do (všechny ty kanceláře).	všech těch kanceláří
Hlídky chodí podle (železniční tratě).	železničních tratí
d. Záložníky dejte do (ty přední místnosti)!	těch předních místností
Ona má mnoho (velké nepříjemnosti).	velkých nepříjemností
Kolik (ty žádosti) už tady máte?	těch žádostí
Nedávejte tomu psovi moc (kosti).	kostí
Na něho je mnoho (malé i velké stížnosti).	malých i velkých stížností
Ta mapa je bez (vzdálenosti) od jednoho místa k druhému.	vzdáleností

Exercise 4. Possessives - Plural

a. Change the phrases in parentheses to the plural.

(Cover this part.)

Já jsem mu prodal mnoho (moje knihy).	svých knih
Oni se dívali do (moje věci).	mých věcí
On si bere jednu z (tvé cigarety).	tvých cigaret

(Cover this part.)

Podle (jeho zprávy) to už začínají
dělat.

To je jedna z (vaše nejlepší
přítelkyně).

Ona stála vedle (naše dveře).

Dělejte to bez (její studentky).

On má všechna ta fakta z (jejich
žádosti).

jeho zpráv

vašich nejlepších přítel-
kyň

našich dveří

jejích studentek

jejich žádostí

b. Do the following exercise, according to the model.

Stimulus: To je vedle mých knih.

Cue : vaše kanceláře

Response: To je vedle vašich kanceláří.

Cues

jejich místnosti

jeho věci

její obchody

naše zbraně

moje kanceláře

vaše budovy

(Cover this part.)

To je vedle jejich místností.

jeho věcí.

jejích obchodů.

našich zbraní.

mých kanceláří

vašich budov

Exercise 5. Prepositions

Read the examples given in parts a. and b. and do the exercises according to the models.

a. místo - instead of

Examples:

Místo paní Nové tam půjde pan Nový.

Instead of Mrs. Nový, Mr. Nový will go there.

Místo tělocvičny tam staví knihovnu.

Instead of a gym, they are building a library there.

Noste tyhle košile místo těch teplých!

Wear these shirts instead of those warm ones!

Stimulus: Místo pana Svobody to udělám já.

Cue : poručík Němec

Response: Místo poručíka Němce to udělám já.

Cues

(Cover this part.)

kapitán Suchý

Místo kapitána Suchého to udělám já

doktor Bárta

doktora Bárty

vojín Kratochvíl

vojína Kratochvíla

doktorka Havlíková

doktorky Havlíkové

Milena Šulcová

Mileny Šulcové

Helena Housková

Heleny Houskové

b. blízko - near

Examples:

On pracuje blízko těch vysokých budov.

He works near those high buildings.

To nové kino je blízko městské nemocnice.

That new movie is near the city hospital.

Oni cvičí blízko skupiny poručíka Šedivého.

They are exercising near the group of Lt. Šedivý.

Stimulus: Já bydlím blízko té stanice.

Cue : ta stará továrna

Response: Já bydlím blízko té staré továrny.

Cues(Cover this part)

ta moderní restaurace

Já bydlím blízko té moderní restaurace.

rodina rotmistra Bárty

rodiny Rotmistra Bárty.

silnice

silnice.

ta anglická škola

té anglické školy.

ta nová stanice

té nové stanice.

ty hezké budovy

těch hezkých budov.

důstojnická jídelna

důstojnické jídelny.

železnice

železnice.

Lesson 67

GENITIVE CASE

Singular and Plural of Neuter Nouns, Adjectives, Demonstratives and Possessives.

First study the grammar analysis of Lesson 67, Czech Basic Course, Volume III, pages 176 through 178.

The endings of the genitive singular and plural of neuter nouns are as follows:

Nom. Sing.	Gen Sing.	Gen. Pl.
město	měst-a	měst-Ø
moře	moř-e	moř-í
letišťe	letišť-ě	letišť-Ø
znamení	znamen-í	znamen-í
kuře	kuř-ete	kuř-at

In the following examples note the underlined words.

a. The genitive case of modifiers (demonstrative and possessive pronouns, adjectives) is the same when used with either masculine or neuter nouns.

If you want to review these endings see Lesson 63, Volume III, pages 141 through 143.

Examples:

Cena toho nového vozu je příliš vysoká. (Masc. sing.)
Cena toho nového auta je příliš vysoká. (Neut. sing.)

The price of that new car is too high.
The price of that new car is too high.

Okna toho předního pokoje jsou špinavá. (Masc. sing.)
Sklo toho předního okna je špinavé. (Neut. sing.)

The windows of the front room are dirty.
The glass of the front window is dirty.

On dal ty věci vedle mého stolu. (Masc. sing.)
On dal ty věci vedle mého lůžka. (Neut. sing.)

He put those things next to my table.
He put those things next to my bed.

On se díval do těch vašich velkých kufrů. (Masc. Pl.)
 On se díval do těch vašich velkých zavazadel. (Neut. Pl.)

He looked into those large suitcases of yours.
 He looked into those large suitcases of yours.

b. Neuter nouns ending in -e and -í (of the type moře, znamení) do not change in the genitive singular.

Examples:

To moře tady je moc studené. (Nom.)
 Oni bydlí u moře. (Gen.)

The sea here is very cold.

They live near the sea.

To je hezké pole. (Nom.)
 Kolem toho hezkého pole je plot. (Gen.)

That's a beautiful field.
 There is a fence around that beautiful field.

Pondělí se obvykle zdá být dlouhé. (Nom.)
 Do pondělí to bude hotové. (Gen.)

Monday usually seems long.

It will be ready by Monday.

c. The word vejce (egg) remains unchanged in the genitive and accusative singular and in the nominative and accusative plural. However, the genitive plural form is vajec.

Examples:

To je velké vejce. (Nom. sing.)
 On měl dnes snídání bez vejce. (Gen. sing.)
 Já to vejce nepotřebuju. (Acc. sing.)
 Ta čtyři vejce jsou tamhle. (Nom. Pl.)
 Kupujete všechna ta vejce? (Acc. Pl.)
 Kromě těch velkých vajec jsou tam taky malá. (Gen. Pl.)

It's a large egg.
 Today he had breakfast without an egg.
 I don't need that egg.

Those four eggs are over there.
 Are you buying all those eggs?

Besides those large eggs there are also small ones.

d. The word rádio ends in -a in the genitive singular but the plural genitive form is radií. In the genitive singular it is declined like město (Gen: města, rádia) but in the genitive plural it is declined like pole (Gen: polí, radií).

Examples:

Genitive singular

Všichni seděli kolem rádia a poslouchali zprávy.

They were all sitting around the radio listening to the news.

Já jsem z malého města.

I'm from a small town.

Genitive plural

Ceny těch radií jsou dost vysoké.

Museli jít do polí a pracovat.

Kromě těch moderních radií tam neprodávají nic.

The prices of those radios are quite high.

They had to go to the fields and work.

Besides those modern radios they don't sell anything there.

Exercise 1. Genitive Singular

Change the phrases in each sentence, given in a, b, and c below, to the genitive singular.

a. Neuter nouns ending in -o.

(Cover this part)

On jde do (město).

města

Bez (to pero) nemůže psát.

toho pera

Naše třída je bez (dobré světlo).

dobrého světla

Potřebujeme víc (to střelivo).

toho střeliva

Bez (heslo) tam nemůžou jít.

hesla

Vedle (každé lůžko) byla židle.

každého lůžka

Kromě (to nové moderní kino) je tam ještě jedno staré.

toho nového moderního kina

Tahle mapa je bez (přesné měřítko).

přesného měřítko

Note: The preposition z (ze) also means "made of," in addition to "out of" (from within) and "of" (one of).

Stimulus: To je ze dřeva.

That's made of wood.

Cue : sklo

Response: To je ze skla.

Cues

tvrdé dřevo
železo
plátno
slabé plátno
maso
to hovězí maso

(Cover this part)

tvrdého dřeva
železa
plátna
slabého plátna
masa
toho hovězího masa

b. Neuter nouns ending in -e, -iště, and -í.

(Cover this part)

Cesta vedla kolem (to zelené pole).
Já se chodím koupat do (moře).
Kromě (teplé slunce) potřebuju taky
čerstvý vzduch.
On to dělá z (dobré srdce).
Já tam budu až do (samé poledne).
Udělejte to z (to malé vejce).
Ten park je vedle (to fotbalové
hřiště).
Ti cestující jdou z (třetí
nástupiště).
Hlavní město nemůže být bez (velké
moderní letiště).
Dejte to střelivo do (to staré
skladiště)!
Kolem (jejich nové cvičiště) je
ostnatý drát.
Vojáci se vracejí z (bojiště).

toho zeleného pole
moře
teplého slunce
dobrého srdce
samého poledne
toho malého vejce
toho fotbalového hřiště
třetího nástupiště
velkého moderního letiště
toho starého skladiště
jejich nového cvičiště
bojiště

Já jdu z (naše velitelství).
Ona není doma už od (minulé
pondělí).
Z (to dlouhé cestování) ho bolí
hlava.
Večer nemůžem studovat bez (dobré
osvětlení).
Podle (vaše mínění) ona je dobrá
studentka.
On se dostal do (velké nebezpečí).
Vy musíte jet kolem (hlavní
nádraží).
Z (to všechno psaní) mě bolí
prsty.

našeho velitelství
minulého pondělí
toho dlouhého cestování
dobrého osvětlení
vašeho mínění
velkého nebezpečí
hlavního nádraží
toho všeho psaní

c. Neuter nouns of the same type as kuře (denoting the young of animals and human beings, e.g., dítě take the ending -ete (dítěte), in the genitive singular.

To je polévka z (mladé kuře).

mladého kuřete

On dostává každý týden dopis
od (to hezké děvče).
Ona seděla vedle (to malé dítě).

toho hezkého děvčete
toho malého dítěte

Exercise 2. Genitive Plural

Change the phrases, given in a. and b. below, to the genitive plural.

a. Neuter nouns ending in -a (města) and in -iště (cvičiště) drop -a and -ě in the genitive plural (měst, cvičišť). With some consonant clusters, -e- is inserted for ease in pronunciation:

hesla
nosítka

hesel
nosítek

lůžko
zavazadlo

lůžek
zavazadel

(Cover this part)

Dívali se na nás ze (všechna okna).
Oni jim dali adresy, ale bez (tele-
fonní čísla).
Policie se dívala do (všechna naše
zavazadla).
Kolik (ta nová prostěradla) budete
potřebovat?
To je výstroj (vaše družstva).
Barva (ta sedadla) není hezká.
Tady máte čísla (všechna ta děla).
Tam jsou světnice pro mužstvo, ale
jsou bez (polní lůžka).
To je střelivo do (polní děla).

všech oken

telefonních čísel

všech našich zavazadel
těch nových prostěradel

vašich družstev
těch sedadel
všech těch děl

polních lůžek
polních děl

Kolem (ta skladiště) chodí hlídky.
Kromě (ta moderní hřiště) tam mají
taky dvě velké tělocvičny.
Oni dostávají zprávy ze (všechna
bojiště).
Nosiči stojí blízko (ta nástupiště).
Kolem (ta velká cvičiště)
byly vysoké ploty.
Blízko (vojenská letiště) je
obyčejně velký rámus.

těch skladišť
těch moderních hřišť

všech bojišť
těch nástupišť
těch velkých cvičišť

vojenských letišť

b. Neuter nouns ending in -e (moře) take the ending -í (moří) and nouns of the same type as znamení remain unchanged in the genitive plural.

On zná jména jen (ta velká moře).

těch velkých moří

Oni museli jít do (ta velká pole)
a tam museli pracovat.
Oni už mají hlášení ze (všechna
ta velitelství).
Kolik (ta domácí cvičení)máte?
Kromě (ta všechna znamení)musíte
taky vědět, jak používat ten
přístroj.

těch velkých polí
všech těch velitelství
těch domácích cvičení
těch všech znamení

Exercise 3.

In the following exercise you will use all types of neuter nouns in the genitive singular and plural. Change each phrase accordingly.

(Cover this part)

Tu věc dělají ze (slabé plátno).
Hlavní pokladna je hned vedle
(první nástupiště).
Nedávejte to do (ta hlášení)!
Vedle (všechna lůžka) byly skříně.
Do (její zavazadla) se neřídili,
ale do (moje) ano.
Člověk dnes nemůže být bez (dobré
rádio).
On se bojí (každé cvičení).
Všechny ty adresy jsou bez (telefonní
čísla).
On to slyšel od (vaše děvčata).
Místo (kuře) on bude jíst vepřovou.
My potřebujeme střelivo do (ta těžká
děla).
Ty zaměřovače jsou ze (speciální
sklo).

slabého plátna
prvního nástupiště
těch hlášení
všech lůžek
jejích zavazadel
mých
dobrého rádia
každého cvičení
telefonních čísel
vašich děvčat
kuřete
těch těžkých děl
speciálního skla

Lesson 68

USAGE OF THE GENITIVE CASE

Study the grammar analysis of Lesson 68, Czech Basic Course, Volume III, pages 184 and 185.

Exercise 1.

In the following exercises you will use verbs governing the genitive case. Nouns of all genders, singular and plural, will be used.

Pay close attention to the examples, which demonstrate the correct usage of the verbs given.

a. ptát se, zeptat se   to ask someone about something
někoho na něco

Examples:

Zeptejte se svého učitele na všechno, čemu nerozumíte.	Ask your teacher about everything you don't understand.
Ona se ptala těch lidí na tu organizaci.	She asked those people about that organization.
Neptejte se pana Nováka na nic!	Don't ask Mr. Novák about anything.

Go through the following exercise using the method described above.

Stimulus: Ptal jsem se té ženy na cestu.
Cue: ten mladý muž
Response: Ptal jsem se toho mladého muže na cestu.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
to hezké děvče	toho hezkého děvčete
ta stará paní	té staré paní
ti vojáci	těch vojáků

Cues(Cover this part.)

vaše studentky

vašich studentek

její přátelé

jejích přátel

ti lidé

těch lidí

b. vyptávat se někoho
na něco or na někoho

to inquire, to question someone
about something or someone

Examples:

Policie se vyptávala toho
člověka na jeho práci.
Vyptávali se těch civilistů
na sílu nepřítele.

The police asked that person
about his work.
They questioned those civilians
about the enemy's strength.

Stimulus: On se vyptával vašeho syna na všechno.
Cue: pan učitel
Response: On se vyptával pana učitele na všechno.

Cues(Cover this part.)

její bratranec

jejího bratrance

nadporučík Němec

nadporučíka Němce

ten lékař

toho lékaře

ti pacienti

těch pacientů

praporčík Novák

praporčíka Nováka

ty ženy

těch žen

c. bát se někoho or
něčeho

to be afraid of someone or some-
thing

Note that the English word "of" is not translated.

Examples:

Ja se bojím všech zkoušek.
Ona se bojí koní.

I'm afraid of all exams.
She's afraid of horses.

Stimulus: On se bojí toho cvičení.
Cue: chřipka
Response: On se bojí chřipky.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
horečka	horečky
ten starý granát	toho starého granátu
ty náboje	těch nábojů
nálety	náletů
ten nový doktor	toho nového doktora
ty hlídky	těch hlídek
vše, (všechno, všecko)	všeho

d. litovat něčeho

to regret, to hate to spend or
use something

Examples:

Já lituju toho času, který
jsem tam musel být.
Ona lituje všeho toho psaní.
My nelitujeme ničeho.

I regret the time I had to spend
there.
She feels that all that writing
was a waste of time.
We don't regret a thing.

Stimulus: Ja lituju ztráty toho materiálu.
Cue: každá ta chvíle
Response: Já lituju každé té chvíle.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
všechna ta pomoc	vší té pomoci
ztráta těch peněz	ztráty těch peněz

Cues(Cover this part.)

ta všechna práce
ty velké přípravy

té vší práce
těch velkých příprav

e. zbavovat se, zbavit
or něčeho

to get rid of someone or some-
thing

Examples:

On se zbavil toho velkého
vozu.
My jsme se té knihy zbavili.
Nezbavujte se těch věcí!

He got rid of that big car.
We got rid of that book.
Don't get rid of those things!

Stimulus: Já jsem se zbavil toho starého nábytku.
Cue: chřipka
Response: Já jsem se zbavil chřipky.

Cues(Cover this part.)

to staré kolo
ten člověk
ta látka
ta vejce
to nádobí
všechny starosti

toho starého kola
toho člověka
té látky
těch vajec
toho nádobí
všech starostí

f. všímat si někoho or
něčeho

to notice, to pay attention to
someone or something

Examples:

Nevšímejte si toho civilisty!

Don't pay any attention to that
civilian!

Všímejte si více těch vojáků než těch civilistů! Pay more attention to the soldiers than the civilians!
 Ona si všimla mých nových bot. She noticed my new shoes.

Stimulus: Já jsem si všiml těch věcí.
 Cue: vše
 Response: Ja jsem si všiml všeho.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
ti lidé	těch lidí
ty staré pneumatiky	těch starých pneumatik
ten klíč	toho klíče
ten nový zákazník	toho nového zákazníka
ta mladá žena	té mladé ženy
to špatné osvětlení	toho špatného osvětlení
všechny ty zkoušky	všech těch zkoušek

g. držet se něčeho to hold on to something; to stick to something

Examples:

Držte se zákonů! Stick to (obey) the law!
 On se drží židle. He's holding on to the chair.
 Drželi jsme se cesty. We kept to (followed) the road.

Stimulus: Oni se drželi plotu.
 Cue: ten postup
 Response: Oni se drželi toho postupu.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
pravda	pravdy
ten nový postup	toho nového postupu
ta cesta	té cesty

ta silnice	té silnice
program	programu
ten rozkaz	toho rozkazu

h. chytat se, chytit   to grab someone or something
se někoho or něčeho

Examples:

Když padal, chytil se svého kamaráda.	When he was falling, he grabbed his friend.
Chytněte se toho provazu!	Grab that rope!

Stimulus: On se chytil toho stromu.
Cue: ta židle
Response: On se chytil té židle.

Cues(Cover this part.)

ten stůl	toho stolu
má ruka	mé ruky
lůžko	lůžka
dveře	dveří

i. nechat něčeho   to quit doing something

Examples:

Ona nechala cigaret.	She quit smoking cigarettes.
On nechal děvčat.	He quit chasing girls.
Já jsem nechal toho zaměstnání.	I quit that job.

Note: The word describing the action, i.e., "smoking," "chasing," is not used in Czech.

Stimulus: My jsme nechali té práce.

Cue: pivo

Response: My jsme nechali piva.

Cues

(Cover this part.)

takové vtipy

takových vtipů

to dlouhé psaní

toho dlouhého psaní

to cestování

toho cestování

ty zbytečné otázky

těch zbytečných otázek

to dlouhé mluvení

toho dlouhého mluvení

j. pouštět se, pustit
se někoho or něčeho

to let go of someone or some-
thing

Examples:

Pusťte se té židle.

Let go of that chair.

On se pustil toho provazu.

He let go of that rope.

Stimulus: On se pustil mé ruky.

Cue: lůžko

Response: On se pustil lůžka.

Cues

(Cover this part.)

ten strom

toho stromu

ta židle

té židle

ty dveře

těch dveří

ten stůl

toho stolu

Exercise 2.

In the following exercises you will use masculine nouns that have irregular genitives. Treat these irregular forms as you do any new vocabulary item, i.e., memorize them.

a. nom. sg.
člověk

nom. pl.
lidé

gen. pl.
lidí

Examples:

Bylo tam mnoho lidí.
On to slyšel od těch lidí.
Všímejte si těch lidí.

There were many people there.
He heard it from those people.
Pay attention to those people.

Stimulus: Koho se bojíte?
Response: Ja se bojím těch lidí.

(Cover this part.)

Od koho to víte?

Já to vím od těch lidí.

Bez koho to on nemůže dělat?

On to nemůže dělat bez těch lidí.

Koho si mají všímat?

Mají si všímat těch lidí.

Koho se nemusí bát?

Nemusí se bát těch lidí.

Od koho jdete?

Ja jdu od těch lidí.

b. nom. sg.
přítel
nepřítel

nom. pl.
přátele
nepřátele

gen. pl.
přátel
nepřátel

Examples:

On má ty informace od mých přátel.
On to bez svých přátel nebude dělat.

He has that information from my friends.
He will not do it without his friends.

On má mnoho nepřátel. He has many enemies.
 Zbavili jsme se všech svých nepřátel. We got rid of all our enemies.

Stimulus: Koho se on drží?
 Cue: jeho přátelé
 Response: On se drží svých přátel.

(Cover this part.)

Koho se ona chce zbavit? Ona se chce zbavit jeho přátel.
 Od koho dostáváte často dopisy? Ja dostávám často dopisy od jeho přátel.
 U koho jste byli? My jsme byli u jeho přátel.
 Koho jste si tam všiml? Ja jsem si tam všiml jeho přátel.

Stimulus: Koho se ona bojí?
 Cue: jeho nepřátelé
 Response: Ona se bojí jeho nepřátel

(Cover this part.)

Koho jste se na něj vyptával? Ja jsem se na něj vyptával jeho nepřátel.
 Od koho to ona slyšela? Ona to slyšela od jeho nepřátel.
 U koho jste to viděli? My jsme to viděli u jeho nepřátel.

c. nom. sg.
peníz (coin)

nom. pl.
peníze (money)

gen. pl.
peněz

Examples:

Na to budeš potřebovat moc peněz.
 Bez peněz je život těžký.
 On se zbavil těch peněz moc rychle.

You will need lots of money for that.
 Life is difficult without money.
 He got rid of that money really fast.

Stimulus: Místo čeho mu on dal to auto?
 Cue: ty peníze
 Response: On mu dal to auto místo těch peněz.

(Cover this part.)

Bez čeho nemůžete nic koupit?

Já nemůžu nic koupit bez těch peněz.

Kromě čeho bude ona potřebovat na to taky čas?

Kromě těch peněz bude ona potřebovat na to taky čas.

Čeho se on nesmí zbavovat?

On se nesmí zbavovat těch peněz.

d. nom. sg.
obyvatel

nom. pl.
obyvatelé

gen. pl.
obyvatel or
obyvatelů

Examples:

Slyšeli jsme to od obyvatelů té vesnice.
Kolik obyvatel má Praha?

We've heard it from the inhabitants of that village.
How many inhabitants does Prague have?

Stimulus: Koho se oni vyptávali na sílu nepřítele?
 Cue: místní obyvatelé
 Response: Oni se vyptávali na sílu nepřítele místních obyvatel.

(Cover this part.)

Od koho máte ty zprávy?

Já mám ty zprávy od místních obyvatel.

Bez čí pomoci to nemůžete udělat?

Nemůžu to udělat bez pomoci místních obyvatel.

Od koho jsou všechny ty zbraně?

Všechny ty zbraně jsou od místních obyvatel.

Koho se oni bojí?

Oni se bojí místních obyvatel.

e. nom. sg.
kůň

nom. pl.
koně

gen. pl.
koní or
koňů

Examples:

Ona se bojí koňů (koní).
Oni stáli vedle svých koní
(koňů).

She's afraid of horses.
They stood next to their horses.

Stimulus: Čeho se on chce zbavit?

Cue: ty koně

Response: On se chce zbavit těch koní.

(Cover this part.)

Od čeho on jde?

On jde od těch koní.

U čeho on pořád je?

On je pořád u těch koní.

Bez čeho nemůžou dělat
takovou práci?

Nemůžou dělat takovou práci bez
těch koní.

Čeho jste si tam všiml?

Já jsem si tam všiml těch koní.

f. nom. sg.
den

nom. pl.
dny or
dní

gen. pl.
dní or
dnů

Examples:

On lituje těch dní (dnů),
které tam musel být.
Oni tady budou ještě
několik dní.
Za kolik dní to bude hotové?

He regrets the days he had to
be there.
They'll be here for a few more
days.
In how many days will it be
ready?

Lesson 69

THE GENITIVE CASE

Study the grammar analysis of Lesson 69, Czech Basic Course, Volume III, pages 192 and 193.

In the following exercises use the genitive case after:

1. The pronouns co, něco, nic.
2. The expressions denoting indefinite quantities, measure and number.
3. The prepositions uprostřed or vprostřed, doprostřed, uvnitř or vevnitř, dovnitř, blízko and nedaleko.

Exercise 1.

In phrases where the pronouns co, něco and nic are followed by an adjective, the genitive form is used.

Examples:

Co je nového?
Máte něco dobrého? Já mám
hlad.
Tohle není dobrá látka.
Máte něco jiného?
On nesmí jíst nic takového.

Ona je nemocná, ale není to
nic vážného.

What's the news?
Do you have anything good (to
eat)? I'm hungry.
This isn't good material. Do
you have anything else?
He's not allowed to eat anything
of that sort.
She's sick, but it's nothing
serious.

In the following exercise answer all the questions in the negative.

Stimulus: Víte něco nového?
Cue: nic
Response: Ne, já nevím nic nového.

(Cover this part.)

Četl jste něco zajímavého?	Ne, já jsem nečetl nic zajímavého.
Chcete něco moderního?	Ne, já nechci nic moderního.
Máte něco jiného?	Ne, já nemám nic jiného.
Co máte dobrého?	Já nemám nic dobrého.
Je to něco vážného?	Ne, to není nic vážného.
Řekl on něco špatného?	Ne, on neřekl nic špatného.
Viděl jste tam něco zvláštního?	Ne, já jsem tam neviděl nic zvláštního.

Exercise 2.

a. In the following sentences use the correct genitive endings of the phrases in parentheses.

(Cover this part.)

Tam bylo mnoho (staří lidé).	starých lidí
Na to potřebujou moc (peníze).	peněz
Ona má několik (velké kufry).	velkých kufrů
Myslím, že máme málo (ty velké sklenice).	těch velkých sklenic
Ona neřekla, kolik (ta nová prostěradla) potřebuje.	těch nových prostěradel
Leželo tam několik (těžké pumy).	těžkých pum
Já jsem nevěděl, že má tolik (dobří přátelé).	dobrých přátel
Oni neměli dost (nákladní auta).	nákladních aut

(Cover this part.)

Máte tady trochu (černá káva)?

černé kávy

Bylo tam jen pár (důstojníci letci).

důstojníků letců

Oni měli jen několik (mrtví a ranění).

mrtvých a raněných

Na tenhle úkol potřebuju víc (střelivo).

střeliva

Teď tam mají méně (ty žádosti), než tam měli loni.

těch žádostí

b. The following expressions denoting indefinite quantities always end in -a in the genitive form.

nom.

gen.

mnoho
málo
kolik
několik
tolik

mnoha
mála
kolika
několika
tolika

Examples:

Slyšeli to od mnoha studentů.
On má fotografie několika hezkých děvčat.
Já jsem to slyšel už od tolika lidí.
Do kolika hodin tam budete?
Kromě mála jeho přátel tam nebyl skoro nikdo.

They've heard it from many students.
He has pictures of several beautiful girls.
I've already heard it from so many people.
Until what time will you be there?
Except for a few of his friends, almost no one was there.

Note: Trochu, hodně and moc do not change in the genitive form.

(Cover this part.)

Viděl jsem to u (několik těch studentek).	několika těch studentek
Ona dostává dopisy od (mnoho přátel).	mnoha přátel
My jsme se na to ptali (několik těch hochů).	několika těch hochů
Kromě (málo dolarů) neměla u sebe nic.	mála dolarů
Z těch (mnoho otázek) rozuměl jen jedné.	mnoha otázek
Všimněte si těch (mnoho různých stromů)!	mnoha různých stromů

c. In the following exercise use the genitive after nouns indicating measure, number, or quantity.

Stimulus: Kupuje pomeranče.
 Cue: celý koš
 Response: Kupuje celý koš pomerančů.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
My potřebujeme střelivo.	dvě bedny	dvě bedny střeliva
Kupte mi cigarety.	krabička	krabičku cigaret
Kup mi sirky.	krabička	krabičku sirek
Nechcete vodu?	sklenice	sklenici vody
Dělá to už hodinu.	půl	půl hodiny
Na to potřebujeme tanky.	četa	četu tanků
Posílají vám tam pěchotu.	četa	četu pěchoty
Venku stojí záložníci.	skupina	skupina záložníků

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Tamhle jsou těžká děla.	řada	... je řada těžkých děl
My jsme tam viděli auta.	řada	řadu aut
Pro kuchyň potřebujou uhlí.	vagón	vagón uhlí
Tady jsou příkrývky pro náš pluk.	vagón	... je vagón příkryvek
Každý budete potřebovat boty.	dva páry	dva páry bot
Ona mu dala mléko.	sklenice	sklenici mléka
Naši studenti jsou letci.	většina	většina našich studentů
Tady jsou zbraně a tamhle jsou výbušniny.	skladiště	... je skladiště zbraní <u>or</u> výbušnin
Dejte mu maso a chléb!	kus	kus masa a kus chleba
Nekupujte pivo.	celá bedna	celou bednu piva
On tady má víno.	velká láhev	velkou láhev vína

Exercise 3. The Prepositions

a. uprostřed or in the middle
vprostřed

Stimulus: Uprostřed čeho je velitelství?

Cue: ten velký les

Response: Velitelství je uprostřed toho velkého lesa.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Uprostřed čeho jsou kamna?	kuchyně	Kamna jsou uprostřed kuchyně.
Uprostřed čeho jsou ty stoly?	světnice	Ty stoly jsou uprostřed světnice.
Uprostřed čeho je velké světlo?	křižovatka	Velké světlo je uprostřed křižovatky.
Uprostřed čeho je řada stromů?	to zelené pole	Řada stromů je uprostřed toho zeleného pole.
Uprostřed čeho je hezký park?	naše město	Hezký park je uprostřed našeho města.
Uprostřed čeho jde na dovolenou?	léto	On jde na dovolenou uprostřed léta.

b. doprostřed

to the middle

Stimulus: Jděte doprostřed!

Cue: třída

Response: Jděte doprostřed třídy!

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
ten velký pokoj	Jděte doprostřed toho velkého pokoje!
ulice	Jděte doprostřed ulice!
cesta	Jděte doprostřed cesty!
to hnědé pole	Jděte doprostřed toho hnědého pole!
dvůr	Jděte doprostřed dvora!
nástupiště	Jděte doprostřed nástupiště!

c. uvnitř or vevnitř in(side)

In the following exercise use the preposition uvnitř or vevnitř in every answer.

Stimulus: Kde je kapitán Novák?

Cue: to nové skladiště

Response: Kapitán Novák je uvnitř toho nového skladiště.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kde jste ho viděl?	biograf	Viděl jsem ho uvnitř biografu.
Kde jsou ty přístroje?	ta budova	Ty přístroje jsou uvnitř té budovy.
Kde je ten psací stroj?	ta místnost	Ten psací stroj je uvnitř té místnosti.
Kde byly ty dokumenty?	ta kniha	... uvnitř té knihy
Kde jsou ty peníze?	ta pokladna	... uvnitř té pokladny

d. dovnitř inside (motion involved)

In the following exercise use the preposition dovnitř in every answer.

Stimulus: Kam dávají vojáci to střelivo?

Cue: to nové skladiště

Response: Oni ho dávají dovnitř toho nového skladiště.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kam patří ty stoly?	ta jídelna	Ty stoly patří dovnitř té jídelny.
Kam jdou ti nováčci?	kasárny	... dovnitř kasáren
Kam utíkal ten člověk?	nádraží	... dovnitř nádraží
Kam dala ty věci?	ta skříň	... dovnitř té skříně

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kam jdou ti lidé, když je poplach?	ty kryty	... dovnitř těch krytů
Kam on šel?	ta budova	... dovnitř té budovy

e. blízko near, close to

Stimulus: Blízko čeho byl ten kulomet?
Cue: ta křižovatka
Response: Ten kulomet byl blízko té křižovatky.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Blízko čeho bydlíte?	městská knihovna	Já bydlím blízko městské knihovny.
Blízko čeho jste ji viděl stát?	ten dlouhý most	Viděl jsem ji stát blízko toho dlouhého mostu.
Blízko čeho je strážnice?	budova velitelství	Strážnice je blízko budovy velitelství.
Blízko čeho jsou ta protiletadlová děla?	to velké nádraží	Ta protiletadlová děla jsou blízko toho velkého nádraží.
Blízko koho jste stál?	její dcera a syn	Stál jsem blízko její dcery a syna.
Blízko koho bydlíte?	pan Novák	Já bydlím blízko pana Nováka.

f. nedaleko near, not far (from)

In the following exercise use the preposition nedaleko in every answer.

Stimulus: Kde jste ji viděl?
Cue: pošta
Response: Viděl jsem ji nedaleko pošty.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kde je ta dobrá restaurace?	autobusová stanice	Ta dobrá restaurace je nedaleko autobusové stanice.
Kde je ten hotel?	nádraží	Ten hotel je nedaleko nádraží.
Kam chcete dát ten šicí stroj?	okno	Chci ho dát nedaleko okna.
Kde jste viděl tu ambulanci?	nemocnice	Viděl jsem ji nedaleko nemocnice.
Kde má on obchod?	ta velká křižovatka	On má obchod nedaleko té velké křižovatky.
Kde je jeho kancelář?	ten nový most	Jeho kancelář je nedaleko toho nového mostu.

